

**CQBK-NİN AZƏRBAYCAN SEKTORUNUN
MİLLİ QHT-LƏR TƏRƏFİNDƏN AUDİTİ LAYİHƏSİ**

**«CQBK TİKİNTİSİ PROSESİNDƏ İCMALARLA
ƏLAQƏLƏR
VƏ ŞİKAYƏTLƏRİN İDARƏ OLUNMASI ÜZRƏ
ÖHDƏLİKLƏRƏ UYĞUN FƏALİYYƏTİN AUDİTİ» üzrə**

İNSAN HAQLARI QRUPUNUN

H E S A B A T I

Hesabatın Müəllifləri :

**Həmid Xəlilov - əlaqələndirici, «Sosial-İqtisadi Hüquqlar Üzrə
Təlim Monitoring Mərkəzi»**

Mehriban Zeynalova - qrup üzvü, «Təmiz Dünya» İctimai birliyi

Sevil Həmidova - qrup üzvü, Siyasi Plüralizim İnstitutu

**Fuad Qəhrəmanlı - qrup üzvü, «Sivilizasiya» Monitoring və
Araşdırmalar İB**

Emill İsayev - tələbə, Xəzər Universiteti

Bakı --2006

MƏSULİYYƏTDƏN AZADOLMA

Hesabat müəllifləri bəyan edir ki, hesabatın mətni müəlliflərin gəldiyi qənaət və audit zamanı çıxardığı nəticələrdən ibarətdir və layihə sponsorunun, habelə əlaqədar təşkilatların siyasətini və mövqeyini əks etdirmir. Hesabatda yer alan hər hansı yanlışlığa görə məsuliyyət audit qrupunun üzərinə düşür. Layihə iştirakçıları qeyd edirlər ki, onlar öz vəzifələrini tam məsuliyyəti ilə dərk etmiş və işlərinə peşəkarcasına yanaşmağa səy göstərmişlər. Hesabatın yazılmasında audit keçirilməsinə peşəkar yanaşma, kompetentlik, qarşıya qoyulmuş vəzifələrin dərk edilməsi prinsipləri gözlənilmiş, audit prosedurlarının maksimum səmərəliliyinin təmin olunmasına səy göstərilmişdir. Audit prosesi zamanı audit olunan sūbyektlərin əməkdaşları ilə qarşılıqlı hörmət və anlaşma prinsipləri gözlənilmişdir. Audit qrupu üzvləri öz imzaları ilə hesabatı təsdiq edirlər.

Həmid Xəlilov /əlaqələndirici/

Mehriban Zeynalova /qrup üzvü/

Sevil Həmidova /qrup üzvü/

Fuad Qəhrəmanlı /qrup üzvü/

M Ü N D Ə R İ C A T

İcra xülasəsi	4
I Giriş	6
1.1. Layihənin məqsədləri	6
1.2. Layihənin həcmi, diqqət yetirilən məsələlər və həyata keçirilmə mümkünlüyü	6
1.3. Layihənin meyarları	6
1.4. Audit edilən tərəfə dair təfərrüatlar	7
1.5. Boru kəməri layihəsi barədə ümumi məlumat və audit mövzusunun təqdimi	7
II Metodolgiya	9
2.1. Audit qrupunun üzvləri və onların komandada rolu	9
2.2. Audit zamanı istifadə edilən metodlar	9
2.3. Sahələrin seçilməsinin əsaslandırılması	10
2.4. Audit proqramı	10
2.5. Tələb olunan ilkin sənədlər	11
2.6. Sənədlərə baxış, sorğu vərəqəsinin hazırlanması	11
III. Müşahidələr, audit zamanı aşkar edilən faktlar və onların təhlili	12
3.1. CQBK və podratçıların idarəetmə planında təsirə məruz qalmış icmalarla əlaqələrin auditi	12
3.2. CQBK və podratçıların şikayətlərin baxılması və həlli mexanizminin auditi	19
3.2.A. İcmalarla əlaqələr üzrə şikayətlərə baxılma prosesi	19
3.2.B. TAP Şikayət və mübahisələrin həlli prosesi ilə şikayət və narazılıqların baxılması	21
IV. Qənaətlər	24
V. Təşəkkürlər	25
Əlavələr	
Əlavə 1. Layihə iştirakçıları haqqında məlumat	26
Əlavə 2. Görüş və səfərlərin təqvimi	27
Əlavə 3. Sorğu vərəqi	28
Əlavə 4. Cədvəllər	33
Əlavə 5. Auditin nəticələrinin təhlili üzrə Yekun Cədvəl	35

İcra Xülasəsi

Təqdim olunan hesabat Açıq Cəmiyyət İnstitutu Yardım Fondu (ACİYF) və BP şirkəti arasında 05 avqust 2005-ci il tarixində imzalanmış Anlaşma Memorandumu əsasında əldə edilmiş razılığa əsasən həyata keçirilən «CQBK tikintisi prosesində icmalarla əlaqələr və şikayətlərin idarə olunması üzrə öhdəliklərə uyğun fəaliyyətin Auditı» layihəsinin nəticəsi olaraq hazırlanmışdır. Hesabat ACİ-YF tərəfindən dəstəklənən CQBK auditı proqramında iştirak etmək arzusunda olan QHT fəalları arasından seçilmiş, İnsan Haqları üzrə işçi qrupu tərəfindən tərtib edilmişdir. Audit prosesi dövründə CCIC və CQBK şirkətlərinin ofislərində bir neçə görüş keçirilmiş, dörd bölgə üzrə (Samux, Goranboy, Yevlax, Kürdəmir) icma səfərləri, Muğan Tikinti düşərgəsinə sahə səfərləri edilmişdir. Adı çəkilən şirkətlərin ofislərində və tikinti düşərgəsində sənədlərə baxış keçirilmiş, icmalara səfərlər zamanı icma nümayəndələri və boru kəməri tikintisinin təsirinə məruz qalmış əhali ilə müsahibələr aparılmışdır.

Layihənin həyata keçirilməsində məqsədlər aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

1. CQBK və podratçıların idarəetmə planında təsirə məruz qalmış icmalarla əlaqələrin auditı
2. CQBK və podratçıların şikayətlərin baxılması və həlli mexanizminin auditı

Nailiyyətlər

Audit zamanı öhdəliklərin icra olunması sahəsində mövcud olan bir sıra nailiyyətlər və müsbət məqamlar qeyd edilməlidir. Bu nailiyyətlərə əsasən aşağıdakıları aid etmək olar:

1. İcma ilə əlaqələrin qurulması üçün İctimaiyyətlə məsləhətləşmə və Açıqlama Planı hazırlanmış və əsasən həyata keçirilmişdir.
2. İcmalarla əlaqələrin qurulması üçün İcmalarla əlaqə qrupları (İƏQ) təşkil edilmiş və boru kəmərinin təsirinə məruz qalmış icmalarla işgüzar əlaqələr yaradılmışdır.
3. İcma ilə əlaqələr üzrə İdarəetmə planı (İƏİP) və Tikinti Düşərgələrinin İdarəetmə (TDİP) planı hazırlanmış və həyata keçirilmişdir.
4. Podratçı tərəfindən işçilərin sağlamlıq, əməyin təhlükəsizliyi məsələləri (SƏTM) ilə bağlı proqramlar tərtib edilmiş və həyata keçirilmişdir.
5. Podratçı İƏQ vasitəsi ilə layihənin təsirinə məruz qalmış icmaları təhlükəsizlik məsələləri barədə məlumatlandırmışdır.
6. Şikayətlərin qeydə alınması və baxılması üçün CQBK və Podratçı tərəfindən rəsmi şikayətlərə baxılması proseduru hazırlanmış və həyata keçirilmişdir.

Uyğunsuzluqlar və Digər Çatışmamazlıqlar

Audit zamanı bir sıra uyğunsuzluqlar aşkar edilmişdir ki, onların aradan qaldırılması üçün fəaliyyətlər davam etdirilməlidir. Aşkar edilmiş uyğunsuzluqlara əsasən aşağıdakıları aid etmək olar.

1. Podratçı tərəfindən İcmalarda görüşlərin müntəzəm keçirildiyini təsdiq edən sənədləşmə işi qənaətbəxş deyildir.
2. Yoluxucu xəstəliklər barədə məlumatlandırma işinin tikinti düşərgəsinə lap yaxın yerləşən icmalara da şamil edilməsinin səviyyəsi qənaətbəxş deyildir.
3. Kəmər boyu ərazidə bəzi icma üzvləri təhlükəsizliklə bağlı tədbirlərin onların torpaq sahələrindən istifadə etmələri üçün müəyyən maneələr yarada biləcəyindən narahatdırlar.
4. Təhlükəsizlik məsələləri ilə əlaqədar keçirilmiş tədbirlərin sənədləşdirilməsində texniki qüsurlar mövcuddur.

5. Öhdəliyə (TNP İƏ,116,117) əsasən şikayətlərin idarə olunması qəbul edilmiş prosedura tam uyğun həyata keçirilməyib.
6. İcmaların infrastrukturunun bərpa edilməsi haqqında şikayətlərə baxılması müddəti bəzi hallarda öhdəliklərdə nəzərdə tutulduğundan artıq olur.
7. Şikayət jurnalında əksər şikayətlərin bağlanması haqqında məlumatlar yoxdur. Əksər hallarda şikayətçilərin prosedura uyğun olaraq problemin həlli ilə razı olmasını təsdiq etməsi haqqında yazılı razılığı tələb olunmur.
8. Daxili və xarici monitorinq hesabatlarında şikayətlərin səmərəli və vaxtında həll edildiyini yoxlamaq üçün şikayət jurnalından seçilmiş şikayətlər üzrə yoxlama baxışlarının keçirilməsini sübut edən faktlar yoxdur.

Qeyd olunmuş uyğunsuzluqlar əsasən prosedur uyğunsuzluqlarından ibarət olub icmaların, işçi heyətinin təhlükəsizliyinə, layihə üzrə nəzərdə tutulmuş fəaliyyətin həyata keçirilməsinə birbaşa təhlükə yaratmır.

Təvsiyələr

1. CQBK – nin tikintisi başa çatmaq üzrədir. Lakin Kəmərin istismarı dövründə icmalarla əlaqələrin davam etdirilməsi məqsədəuyğundur. İstismar dövrü üçün ictimaiyyətlə əlaqə (İƏ) proseduru hazırlanmalı və məsləhətləşmələr davam etdirilməlidir. Bu dövrdə İƏ-nin daha yaxşı qurulması üçün İctimaiyyətlə əlaqələr üzrə məsul şəxslərin (İƏMŞ) təlimi davam etdirilməlidir.
2. Boru kəmərlərinin istismarı dövründə İcmalarla görüşlərin öhdəliyə uyğun olaraq müntəzəm keçirilməsi təmin edilməli və sənədləşdirilməlidir.
3. İşçi düşərgələrinin yaxınlığında olan icmaların yoluxucu xəstəliklər barədə məlumatlandırılması gözlənilən risklərin azaldılmasına səbəb ola bilər.
4. Təhlükəsizlik tədbirləri adı altında icmaların həyatına müdaxilə edilməsi, torpaq sahələrindən istifadənin qeyri-qanuni məhdudlaşdırılmasına yol verilə biləcək halların olmaması üçün tədbirlər görülməlidir.
5. Təhlükəsizlik üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə bağlı sənədləşmənin müvafiq qaydada aparılması təmin edilməlidir.
6. Qəbul edilmiş şikayətlərin idarə olunmasının öhdəliklərə əsasən yerinə yetirilməsi təmin edilməlidir.
7. İcmaların infrastrukturla bağlı narazılıq və şikayətlərinə baxılmalı və tikinti zamanı yaranmış narazılıqların kəmərin istismara verilməsinə qədər aradan qaldırılmasına səy göstərilməlidir.
8. Şikayətlərə baxılma proseduru təkmilləşdirilməli və proses davam etdirilməlidir.
9. Kəmərin istismarı dövründə daxili və xarici monitorinqlər davam etdirilməlidir.

Qənaətlər

1. Layihələndirmə və tikinti dövründə icmalarla məsləhətləşmələr aparılması və davamlı əlaqələrin qurulmasının vəziyyəti normal olmuşdur.
2. Şikayətlərin baxılması proseduruna BTC/CQBK və tikinti podratçısı tərəfindən əsasən əməl olunmuşdur.
3. Aşkar edilən uyğunsuzluqlar prosedur uyğunsuzluqlarından ibarət olmuşdur ki, o da icmalar və işçi heyəti üçün birbaşa təhlükə yaratmamışdır. Boru kəmərinin istismarı dövründə icmaların təhlükəsizlik haqqında məlumatlarının artırılmasına önəm verilməlidir.

I. GİRİŞ

1.1. Layihənin Məqsədləri

I. CQBK və podratçıların idarəetmə planında təsirə məruz qalmış icmalarla əlaqələrin auditi.

İcmalarla əlaqələr proqramının hazırlanmasında məqsəd boru kəmərinin keçdiyi ərazilərdə ətraf və sosial mühitə təsirlərin yumşaldılması istiqamətində tədbirlərin müəyyən edilməsi və tikinti prosesində həyata keçirilməsindən ibarət olmuşdur. Bu proqram ƏMSSTQ sənədinin əsas elementlərindən biri olmaqla Podratçının icma ilə əlaqələrinin əsasını təşkil etməlidir.

II. CQBK və podratçıların şikayətlərin baxılması və həlli mexanizminin auditi.

Boru kəmərinin tikintisi zamanı bir sıra narazılıqların meydana çıxması gözlənilir. Bu narazılıqlar əsasən torpaq ayırma proqramının həyata keçirilməsi və tikinti prosesi zamanı meydana çıxacaq narazılıqlardır.

Hesabatı təqdim olunan bu audit layihəsinin, yuxarıda göstərilən istiqamətlər üzrə keçirilməsində məqsəd eyni zamanda Tikintiyə Nəzarət Planı, Şikayət və Mübahisələrin həlli prosedurlarının qəbul edilmiş öhdəliklərə uyğun olaraq həyata keçirilməsini aşkar etməkdən ibarət olmuşdur.

1.2. Layihənin Həcmi, Diqqət Yetirilən Məsələlər və Həyata Keçirilmə Mümkünlüyü

Audit layihəsinin həcmi sifarişçinin tələblərini ödəyəcək həcmdə müəyyən edilmişdir. Layihə 01.11.2005 – 31.05.2006-jı il tarixində həyata keçirilmişdir. Audit prosesində Sifarişçi (BTC/CQBK) və podratçı (CCIC) şirkətin baş ofislərində sənədlərə baxış keçirilmiş və audit aparılmışdır. CQBK tikintisinin operatoru və podratçı təşkilatların məsul nümayəndələri ilə görüş keçirilmişdir.

Kəmər boyu ərazilərdə seçmə yolu ilə müəyyənləşdirilən Samux, Goranboy, Yevlax, Kürdəmir bölgələrində icma görüşləri keçirilmişdir. Şikayətlə müraciət etmiş insanlar, icma nümayəndələri ilə müsahibələr aparılmışdır.

Muğan tikinti düşərgəsinə səfər edilmiş, düşərgədə toplanılan sənədlərə baxış keçirilmişdir. Audit layihəsinin hesabatı BTC/CQBK, CCIC şirkətlərinin nümayəndələri ilə müzakirə edilmişdir.

Aşağıda sadalanan amillər auditin keçirilməsini mümkün etmişdir.

1. Qrup daxilində auditin istiqamətləri üzrə məsul şəxslərin müəyyənləşdirilməsi;
2. Komanda üzvləri tərəfindən qarşıya qoyulmuş vəzifələrin mahiyyətinin dərk edilməsi;
3. Komanda üzvlərinin hər birinin öz funksiyaları haqqında məlumatlı olması;
4. Auditin planlaşdırılmış həcmi çərçivəsində aparılması üçün resursların mövcud olması;
5. Sahə səfərlərinə getməzdən əvvəl hər bir kəsin tələb və öhdəliklər üzrə öz vəzifələrini aydın təsəvvür etməsi;
6. Daha çox icmaları əhatə etməkdən ötrü komandanın səfərlər zamanı qruplara bölünməsi;
7. ACİ-YF-nun maliyyə dəstəyi;
8. Beynəlxalq məsləhətçinin iştirakı ilə keçirilən treninqlər;
9. MTŞ üzvləri, hamı və beynəlxalq məsləhətçinin tövsiyələri

1.3. Layihə Meyarları

Layihə üzrə fəaliyyətin həyata keçirilməsi zamanı qəbul edilmiş öhdəliklərin icra səviyyəsini qiymətləndirmək üçün aşağıdakı meyarlar müəyyən edilmişdir:

1. BTC/CQBK-nin insan hüquqlarının qorunmasına dair qəbul etdiyi öhdəliklər

2. Podratçıların fəaliyyətinə nəzarət planları
3. Torpaqayırma proqramının əsas prinsipləri

1.4. Audit Edilən Tərəfə dair Təfərrüatlar

BTC və CQBK – nin tikintisini Azərbaycanda (Consolidated Contractors International Company) CCIC şirkəti həyata keçirir. CCIC şirkətinin fəaliyyəti boru kəmərlərinin layihələndirilməsini, tikintisini, sınaqdan keçirilməsini və istismar üçün təhvil verilməsini əhatə edir. Kəmərin marşrutu boyu CCIC şirkəti tərəfindən müstəqil infrastruktura beş tikinti düşərgəsi inşa edilmiş tikintiyə çoxlu miqdarda texnika və avadanlıqlar cəlb edilmişdir.

Yunan şirkəti olan CCIC şirkəti 1952 –ci ildə Yaxın Şərqdə təsis edilmiş və indiyə qədər dünyanın 35 –dən artıq ölkəsində, o cümlədən Yaxın Şərq, Afrika, Karib hövzəsi, Mərkəzi Amerika, Birləşmiş Krallıq, İtaliya, Uzaq Şərqdə və MDB ölkələrində işləmişdir. Texnoloji cəhətdən inkişaf etmiş CCIC şirkəti adi tikinti şirkətindən iri həcmli beynəlxalq layihələri həyata keçirən nəhəng bir şirkətə çevrilmişdir.

CQBK Azərbaycan respublikası ərazisində on üç rayon ərazisindən, Qaradağ, Abşeron, Hacıqabul, Ağsu, Kürdəmir, Ucar, Ağdaş, Yevlax, Goranboy, Samux, Şəmkir, Tovuz və Ağstafa, rayonlarından keçir.

BTC/CQBK layihəsində ətraf və sosial mühitə təsirlə əlaqədar məsələlərə, tikinti zamanı kəmərlə boyu icmalara təsirlərin minimuma endirilməsinə xüsusi önəm verilmişdir. Bununla əlaqədar, CCIC şirkəti bu layihə ilə bağlı bir sıra sosial öhdəliklər götürərək onlara əməl etmişdir.

Boru kəməri layihəsinə işçi qüvvəsinin cəlb olunmasında əsas işləri CCIC şirkəti həyata keçirmiş və layihəyə əsas etibarilə Azərbaycan vətəndaşları cəlb edilmişdir. BTC/CQBK-nin keçdiyi bütün 13 rayondan insanlar işə qəbul edilmişlər.

Yeddi milli və beynəlxalq enerji şirkəti British Petroleum, Statoil, Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti, LUKAgip, NICO, Total, TPAO şirkətləri Şahdəniz yatağının işlənməsində və CQBK şirkətinin təsisçiləri, Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin tikintisində tərəfdaşdırlar. BP şirkəti Şahdəniz yatağının əməliyyatçısıdır və CQBK-nin istismar mərhələsi ərzində CQBK-nin texniki operatorudur. Şahdəniz qaz yatağının komersiya operatoru isə Norveçin «Statoyl» Şirkətidir.

1.5. Boru Kəməri Layihəsi Haqqında Ümumi Məlumat və Audit Mövzusunun Təqdimi

CQBK Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda kəşf edilən iri qaz yatağı olan Şahdəniz yatağından alınan qazın Gürcüstan ərazisindən keçərək xarici bazara (Türkiyəyə) ötürülməsi üçün inşa edilir. Təkrar tədqiqatlardan sonra yatağın ehtiyatları mütəxəssislər tərəfindən bir trln.kub.metr. həcmində qiymətləndirilir ki, bu da qaz kəmərinin iqtisadi cəhətdən rentabelliğini təmin etmək üçün ciddi əsas kimi sayıla bilər. Tam layihə gücü ilə istismar olunan zaman və əlavə işləmə mərhələləri həyata keçirildikdən sonra boru kəmərinin il ərzində təxminən 16 milyard kub metr qaz ixrac edəcəyi proqnozlaşdırılır.

CQBK –nin Səngəcəl terminalından – Türkiyənin Ərzurum şəhərinə qədər çəkilməsi nəzərdə tutulmuşdur və uzunluğu 692 km olacaqdır. CQBK BTC boru kəmərinə paralel olaraq hər iki boru kəmərinin keçməsi üçün alınmış torpaq sahələrində 44 metrlik tikinti dəhlizi daxilində tikilir və hal hazırda layihə üzrə tamamlama işləri həyata keçirilir.

Boru kəməri Azərbaycanın 13 rayonu ərazisindən keçir. Kəmərin çəkilməsi üçün xüsusi mülkiyyətçilərin, bələdiyyələrin torpaqları icarəyə götürülüb. Bir neçə halda torpaq sahələri satın alınıb. Ətraf və sosial mühitə təsirin minimuma endirilməsi üçün CQBK eyni kompleks layihə qrupundan istifadə olunmaqla BTC boru kəməri ilə eyni dəhlizdə inşa olunur.

CQBK vasitəsi ilə İlkin qazın 2006-cı ilin sentyabr ayının axırına Türkiyəyə çatdırılması planlaşdırılır. Bağlanmış komersiya müqaviləsinə əsasən hər il Türkiyə 6,3; Azərbaycan 1,0-1,5; Gürcüstan 0,8 mlrd.kub metr qaz alacaqdır.

BTC/CQBK layihəsi iri, sosaial-iqtisadi cəhətdən böyük əhəmiyyət daşıyan, çoxlu sayda xarici şirkət və investorların da cəlb olunduğu layihələrdən biridir. Böyük həcmdə maliyyə və çox minli insan resurslarının cəlb edildiyi, həyata keçirildiyi ərazilərdə məskunlaşmış əhalinin həyatına bu və ya digər formada böyük təsir göstərən bu tip iri layihələr ətrafında həmişə müxtəlif informasiyalar mövcud olur.

Azərbaycan cəmiyyəti arasında da BTC/CQBK boru kəmərlərinin tikintisinin ətraf və sosial mühitə təsiri haqqında fikirlər heç də həmişə bir mənalı xarakter daşmır, baxmayaraq ki, sözügedən tikinti layihəsi, onun məqsədləri, ətraf və sosial mühitə, əhalinin həyat tərzinə edə biləcəyi təsirlər haqqında hökumət və layihənin operatorları tərəfindən çoxlu sayda rəsmi informasiyalar açıqlanmış, müxtəlif tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Hesabatı təqdim edilən bu audit layihəsinin həyata keçirilməsini zəruri edən səbəbləri qısa olaraq aşağıdakı kimi xarakterizə etmək olar.

1. Bu tip iri miqyaslı layihələrin Azərbaycan cəmiyyətinə təsirləri haqqında dolğun, obyektiv təsəvvürlərin yaranmasına kömək etmək, onların həyata keçirilməsində hökumət və investorlardan fərqli olaraq heç bir xüsusi maraqları olmayan və öz üzərinə bu tip layihələr üzərində ictimai nəzarəti reallaşdırmaq missiyasını götürmüş vətəndaş cəmiyyəti fəallarının bilik və bacarıqlarını artırmaq;
2. BTC/CQBK kəmərinin ətraf və sosial mühitə təsiri haqqında daha çox məlumat əldə etmək, bu məlumatların obyektivliyini öyrənmək və yoxlamaq yolu ilə onların qiymətləndirməsini həyata keçirmək.

II. METODOLOGİYA

2.1 Audit qrupunun üzvləri və onların komandada rolu

Açıq Cəmiyyət İnstitutu Yardım Fondu (ACİYF) və BP şirkəti arasında 05 avqust 2005-ji il tarixində imzalanmış Anlaşma Memorandumu əsasında əldə edilmiş razılığa əsasən həyata keçirilən «CQBK tikintisi prosesində, icmalarla əlaqələr və şikayətlərin idarə olunması üzrə öhdəliklərin Auditı» layihəsini icra edən ACİYF tərəfindən dəstəklənən və 2005-ci ildə BTC boru kəmərinin tikintisi zamanı qəbul edilmiş öhdəliklərin monitorinqində iştirak etmiş və 2006-cı il proqramında iştirak etmək arzusunda olmuş QHT fəalları arasından seçilmişdir. İşçi qrupu audit fəaliyyətinə başlamazdan əvvəl beynəlxalq məsləhətçi və ACİ-YF tərəfindən seçilmiş MTŞ üzvlərinin iştirakı ilə auditin aparılmasına dair biliklərin əldə olunması üçün seminarlarda audit üzrə treninqlərdə iştirak etmiş və bu sahədə müəyyən bilik və vərdislər əldə etmişdir.

Auditin keçirilməsi, hesabatın yazılması prosesinə peşəkar yanaşma, kompetentlik, qarşıya qoyulmuş vəzifələrin dərk edilməsi prinsipləri gözlənilmiş, audit prosedurlarının maksimum

səmərəliliyinin təmin olunmasına qrup üzvləri tərəfindən səy göstərilmişdir. Audit prosesi zamanı audit olunan sübyektlərin əməkdaşları ilə qarşılıqlı hörmət və anlaşma prinsiplərinin gözlənilməsinə səy göstərilmişdir.

Audit qrupunun üzvləri və onların rolları (daha geniş məlumat Əlavə 1-də)

1. Həmid Xəlilov (layihənin əlaqələndiricisi) – Qrup üzvlərinin fəaliyyətinin auditin məqsədlərinə uyğun əlaqələndirilməsi, audit planının tərtib edilməsi, toplanmış informasiyaların işlənməsi, dəqiqləşdirmələrin aparılması, görüş və müzakirələrin təşkili, yekun hesabatın hazırlanması;
2. Mehriban Zeynalova (auditor) - Torpaq ayırma proqramı üzrə Şikayətlərin idarə olunması prosesinin auditinin keçirilməsi, bu sahədə ilkin məlumatların toplanması və hesabatın hazırlanmasında iştirak etmək;
3. Sevil Həmidova (auditor) - İcmalarla əlaqələr üzrə şikayətlərin idarə olunması prosesinin auditinin keçirilməsi, bu sahədə ilkin məlumatların toplanması və hesabatın hazırlanmasında iştirak etmək;
4. Fuad Qəhrəmanlı (auditor) - İcma ilə əlaqələr və İcmaların təhlükəsizliyi üzrə Podratçılara nəzarət planının yerinə yetirilməsinin auditini, bu sahədə ilkin məlumatların toplanması və hesabatın hazırlanmasında iştirak etmək;
5. Emil İsayev (assistent - tələbə) – sənədlərin tərcüməsi, qeydlərin aparılması, arxivin toplanması və texniki dəstək.

2.2. Audit Zamanı İstifadə Edilən Metodlar

Auditin keçirilməsi zamanı aşağıdakı metod və üsullar tətbiq edilmişdir.

1. Boru kəməri boyunca icmalarla əlaqələr və şikayətlərin idarə olunması ilə bağlı prosedurların nəzərdən keçirilməsi,
2. Prosedurları və onların icrasını təmin edən məsələlərin sistemli şəkildə izlənməsi;
3. Sənəd nümunələrinin seçilməsi və bu sənədlərə baxış keçirilməsi;
4. Audit olunan sahələrə birbaşa və ya dolyısı ilə aidiyyəti olan sənədlərin öyrənilməsi;
5. Sifarişçi və Podratçı şirkətdə audit olunan məsələlərlə məşğul olan əməkdaşlarla görüşlərin və audit proqramına uyğun olaraq tələb olunan sənədlərə baxış keçirilməsi;
6. Audit olunan tərəflərə sorğuların göndərilməsi;
7. Audit olunan subyektin öhdəliklərini yerinə yetirilməsinin təsdiq edilməsi üçün onların fəaliyyətinin təsirinə məruz qalmış subyektlərlə (əsasən əhali və icmalar) görüşlərin və müsahibələrin keçirilməsi, müşahidə və vizual təftişlərin qeydə alınması;

2.3. Sahələrin Seçilməsinin Əsaslandırılması

Auditin məqsədlərindən irəli gələn vəzifələrin həll edilməsi üçün, icmalarla əlaqələrin və şikayət prosedurlarının yoxlanılması, icmalara təşkil edilən səfərlər, sənədlərə baxış zamanı məqsədlə seçmə üsulundan istifadə edilmişdir. İcmalarla əlaqələrin qurulması və şikayətlərə baxılması prosesini qiymətləndirmək üçün əsasən seçilmiş regionlar üzrə nümunə və kvalifikasiyalar nəzərdən keçirilmişdir. Bununla yanaşı CQBK tikintisi üçün səjiyyəvi olan bir sıra halların öyrənilməsi zamanı bu icmalara aid olmayan (Məs., Ucar r-nundan şikayət), lakin layihə məqsədlərini öyrənməyə kömək edə bilən məsələlərə də baxış keçirilmişdir.

İcmaların seçilməsində əsasən aşağıdakılar nəzərə alınmışdır:

1. Kürdəmir rayonunda tikinti düşərgəsinin yerləşməsi və tikintisi düşərgəsinin ətraf icmalara təsirinin öyrənilməsi üçün daha məqsədəuyğun olması;

2. Yevlaxda kəmər tikintisindən əlavə olaraq Aran və Yaldili yaşayış məntəqələri yaxınlığında nasos stansiyaasının tikilməsi, burada işçi düşərgəsinin yerləşməsi;
3. Samux və Goranboy rayonundan torpaq ayırmaları ilə bağlı narazılıqların daha çox olması.

Sənədlərin nəzərdən keçirilməsi işləri əsasən qrupun əvvəlcədən müəyyənləşdirdiyi bu icmalar üzrə aparılmışdır.

Qrup tərəfindən eyni zamanda Muğan tikinti düşərgəsinə səfər edilmişdir. Səfərdə məqsəd icmaların lap yaxınlığında yerləşən tikinti düşərgələrinin icmalara təsiri, şikayət ərizələrinin düşərgədə ilkin qeydiyyatı məsələlərinin öyrənmək olmuşdur.

2.4. Audit Proqramı

Audit proqramı Beynəlxalq Məsləhətçi və ACİYF tərəfindən müəyyən edilmiş ekspertlərdən və qrup hamisinin iştirakı ilə qrup üzvləri tərəfindən hazırlanmış və auditin keçirilməsi üçün memorandum imzalamış tərəflərlə müzakirə edilmişdir. Audit layihəsi ilə bağlı görüş və səfərlərin təqvim planı Əlavə 2-də verilmişdir.

Audit planının hazırlanmasında aşağıdakılar nəzərə alınmışdır:

1. Auditin məqsədləri və həcmi, audit olunan subyektin hansı təşkilati fəaliyyətinin audit ediləcəyinin qabaqcadan müəyyənləşdirilməsi;
2. Auditin meyarları;
3. Audit olunan strukturların təşkilati və funksional xüsusiyyətlərinin öyrənilməsi;
4. Auditin keçirilməsi üçün nəzərdə tutulan müddət;
5. Audit hərəkətlərinin aparılacağı yer və tarix;
6. Audit olunan subyektlərin məsul şəxsləri ilə görüşlərin cədvəli;
7. Audit olunan məsələlər üzrə öhdəliklərin müəyyən edildiyi sənədlərin öyrənilməsi;
8. Sorğu vərəqələrinin hazırlanması;
9. Sorğuların göndərilməsi qaydalarının müəyyənləşdirilməsi;
10. Tərtib olunan hesabatın forma və məzmunu, maraqlı tərəflərə göndərilməsi;
11. Əldə olunmuş audit nəticələrinin təqdimatı ilə bağlı audit olunan tərəflə yekun görüşünün keçirilməsi;
12. Hesabatın hazırlanması;
13. Məxfiliyin qorunması;
14. Əldə olunan sənədlər və informasiyaların saxlanılması.

2.5. Tələb Olunan İlk Sənədlər

BTC/CQBK –nin tikintisi zamanı şikayətlərin idarə olunması və ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə öhdəliklərin auditinin aparılması üçün audit prosesindən əvvəl bir sıra sənədlər qrup tərəfindən nəzərdən keçirilmiş və sorğu vərəqlərinin hazırlanmasında həmin sənədlərə istinad olunmuşdur.

- "Podratçıya Nəzarət Planı, İcma ilə əlaqələr", (AGT001 1000 EV PLN 0003 U01 23 /05/03)
- "Podratçıların işinə Nəzarət planı. Məşğulluq və təlim kursları" (23/05/03)
- "Podratçılara Nəzarət planı, İcmaların Təhlükəsizliyi"(AGT001 1000 EV PLN 0004 U01 23 /05/03)
- "Torpaqayırma proqramı. Şikayət və mübahisələrin həlli"

2.6. Sənədlərə Baxış, Sorğu Vərəqəsinin Hazırlanması

Auditin aparılması və audit aparılacaq tərəfin cavablandırılması üçün nəzərdə tutulmuş sorğu vərəqinin hazırlanması (əlavə 3) audit proqramının əsas hissələrindən birini təşkil etmişdir. Sorğu vərəqinin hazırlanmasının, audit qrupunun hansı istiqamətlərdə audit aparacağını

əvvəlcədən müəyyənləşdirilməsinin audit prosesinin strukturunun qurulmasına kömək edə biləcəyini nəzərə alaraq onun bütün məqamları istər qrup üzvləri, istərsə də beynəlxalq məsləhətçi ilə müzakirə olunmuşdur.

Auditin keçirilməsindən əvvəl audit qrupu tanış olmaq üçün müəyyən zəruri sənədləri əldə etmişdir. Sənədlərin öyrənilməsi prosesində sənədlərin bəzi bəndləri xüsusi ilə qeyd edilmiş və bu bəndlərdən sorğu vərəqinin sualları hazırlanarkən istifadə edilmişdir. Sorğu vərəqini hazırlayarkən audit qrupu çalışmışdır ki, qoyulan suallar vasitəsi ilə tədqiq edilən problemləri tamamilə əhatə etmək mümkün olsun.

Bununla bərabər, artıq auditə başlanılan zaman daxili istifadə üçün nəzərdə tutulmuş və audit üçün lazım olan bir neçə sənədə baxış keçirilmişdir ki, onlar bu bölmədə əks olunmuşdur.

CCİC və CQBK şirkətinin mərkəzi ofisində nəzərdən keçirilən sənədlərin siyahısı:

1. Tikinti düşərgəsinin idarə olunması planı
2. İctimaiyyətlə əlaqələri İdarəetmə planı
3. Şikayətlərin qeydiyyat jurnalı
4. Təlim sənədləri
5. İşəgötürmə və təlimə dair həftəlik sənəd,
6. Təhlükəsizliyə dair görüşlər
7. İƏMŞ-in həftəlik və aylıq hesabatları

"Muğan" düşərgəsində aşağıdakı sənədlərə baxış keçirilmişdir:

1. 2005-ci il İyun-sentyabr aylarında keçirilən təlimlər haqqında hesabat (İngilis dilində)
2. (yoluxucu xəstəliklərə qarşı aparılan HIV/AIDS tədbirlər və təlimlər bura daxil idi)
3. İctimaiyyətlə müzakirə ediləcək layihənin açıqlama planı
4. İctimaiyyətlə əlaqələr üzrə məsul şəxslərin hesabatları
5. Şikayətlərin qəbulunun kitabça variantı
6. Şikayətlərə məsul şəxslərin – əlaqələndiricilərin siyahısı
7. İcmalara və işçilərə keçirilən sağlamlıq və təhlükəsizlik təlimləri

Auditin aparılması üçün yoxlama formaları hazırlanmışdır. Bu formalar auditin müxtəlif mərhələlərində müxtəlif cür hazırlanmışdır. Audit prosesi zamanı müşahidə formaları doldurulmuş, toplanmış məlumatlar sistemləşdirilmiş və hesabata daxil edilmişdir.

III. MÜŞAHİDƏLƏR, AUDİT ZAMANI AŞKAR EDİLƏN FAKTLAR VƏ ONLARIN TƏHLİLİ

3.1 CQBK və Podratçıların İdarəetmə Planında Təsirə Məruz Qalmış İcmalarla Əlaqələrin Audit.

İcmalarla Əlaqələr üzrə Tikintiyə Nəzarət Planının (TNP) Yekun Sənədi proseslərin idarə olunmasına nəzarət sənədi kimi qiymətləndirilir. Həmin sənəd Podratçının İcra planları və prosedurlarının CQBK tərəfindən yoxlanılması üçün əsas vasitə kimi çıxış edir.

İcmalar ilə əlaqələrin yaradılması ƏSMTQ üzrə fəaliyyətin əsas elementlərindən birini təşkil edir. İctimaiyyət ilə məsləhətləşmələrin və müzakirələrin aparılması BTC/CQBK tikintisinin bütün mərhələlərində davam etdirilməsi nəzərdə tutulmuşdur. İcmalar ilə əlaqələrin yaradılmasında əsas məqsəd icmaların BTC/CQBK tikintisi və istismarı mərhələlərində həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan tədbirlərdən faydalanmasını təmin etməkdən ibarət olmuşdur. İcmalar ilə əlaqələrin yaradılması, eyni zamanda layihənin mənfi təsirlərinin yumşaldılması üçün həyata keçirilən tədbirlərin müəyyənləşdirilməsində icmaların iştirakını təmin edir.

3.1.1. Öhdəlik:

Boru kəməri boyunca tikinti layihəsinin təsirinə məruz qalmış şəxslər və icmalar müəyyənləşdirilməlidir. (TNP bölmə 1.5.)

Müşahidə:

Layihənin təsirinə məruz qalmış şəxslər aşağıdakı parametrlər üzrə təsnifatlaşdırılır:

1. Torpaq sahələri boru kəmərinin hər iki tərəfindən azı 2 km. məsafədə yerləşən torpaq mülkiyyətçiləri və istifadəçiləri,
2. Yerüstü qurğular və tikinti düşərgəsinin ətrafında 5 km sahə daxilində torpaq sahəsinə sahib olan və ya torpaqdan istifadə edən şəxslər,
3. Boru anbarları ətrafında 2 km sahə daxilində torpaq mülkiyyətçiləri və istifadəçiləri,
4. Tikintiyə giriş yolunun ətrafında 100 m sahə daxilində yaşayan şəxslər.

Təhlil:

Öhdəlik yerinə yetirilmişdir. Layihənin təsirinə məruz qalmış şəxslər öhdəlikdə göstərilən parametrlər üzrə təsnifatlaşdırılmış və layihə təsirinin yumşaldılması üzrə tədbirlər onlara aid edilmişdir.

3.1.2. Öhdəlik:

İcma ilə əlaqələrin qurulması üçün İctimaiyyətlə məsləhətləşmə və Açıqlama Planı hazırlanmalıdır. (İMAP). (TNP 1.4 bölmə 2-ci hissə)

Müşahidə:

İMAP BTC\CQBK –nin layihələşdirilməsi, tikintisi dövründə ictimaiyyət ilə məsləhətləşmələrin həyata keçirilməsi üçün tərtib edilmişdir və bu plana əsasən tikintidən əvvəl və tikinti dövründə Samux, Goranboy, Yevlax, Kürdəmir rayonları üzrə kəmərin təsirinə məruz qalmış icmalarda əhali və ictimaiyyət ilə məsləhətləşmələr aparılmışdır. Məsləhətləşmələrin mövzuları aşağıdakılardan ibarət olmuşdur.

1. ƏMSSTQ sənədinin qeyri texniki–icmal hissəsi ilə əlaqədar məsləhətləşmələr;
2. Torpaqların əldə olunması ilə bağlı məsləhətləşmələr;
3. İctimai sərmayə proqramının həyata keçirilməsi ilə bağlı məsləhətləşmələr;
4. Yerli vətəndaşların tikinti işlərinə cəlb edilmə imkanlarının müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı məsləhətləşmələr.

Boru kəmərinin keçdiyi regionlarda İMAP çərçivəsində nəzərdə tutulmuş informasiya mübadilə mərkəzləri fəaliyyət göstərir. Yerli səviyyədə məsləhətləşmələrin təşkili üçün QHT-lərin imkanlarından istifadə edilmişdir.

Təhlil:

Öhdəlik yerinə yetirilmişdir. Məsləhətləşmələrin kəmərin istismarı dövründə də aparılması məqsədəuyğundur.

Təvsiyə :

İstismar dövrü üçün İƏ üzrə prosedur hazırlanması başa çatdırılmalıdır.

3.1.3. Öhdəlik:

Podratçı İƏ üçün məsuliyyət daşıyır və təsirə məruz qalmış icmalar ilk növbədə onunla əlaqə saxlamalıdır. (İƏ TNP 3.2.1 bölməsi) İcma ilə əlaqə üzrə məsul şəxslər (İƏMŞ) vasitəsi ilə boru kəməri marşrutu boyunca yerləşmiş kənd və qəsəbələrlə müntəzəm əlaqə saxlanılmalıdır. (İƏ üzrə TNP bölmə 2.2.1) TNP (icmalar ilə əlaqə) 670 №-li öhdəlikdə aşağıdakılar nəzərdə tutulur:

1. Tikinti qruplarının müvafiq sahələrə gəlməsindən qabaq Podratçının heyəti ilə icmanın rəhbərliyi arasında görüşlərin təşkil edilməsi, həmin görüşlərdə ərazidə aparılacaq fəaliyyətlərin növü və müddəti barədə icma üzvlərinə məlumat verilməsi;
2. Tikinti qruplarının sahədə olduğu müddətdə rəhbərlər və icmalar ilə iki həftədə bir dəfə (və ya başqa cür tələb olunduğu kimi) görüşlərin təşkil edilməsi.

Müşahidə:

Audit qrupu Tikinti podratçısının ofisində keçirdiyi audit görüşü, Samux (Lək, Əlibayramlı icmaları), Goranboy (Faxralı, Sarov icmaları), Yevlax (Yaldili, Aşağı Qarxun icmaları) Kürdəmir (Ərşəli, Karrar icmaları) rayonlarına icma səfərləri, Muğan tikinti düşərgəsinə sahə səfərləri zamanı aşağıdakı müsbət məqamları aşkar etmişdir:

1. Tikinti başlamazdan öncə və tikinti prosesində icmalarla əlaqələrin təşkil edilməsi üçün İƏ qrupu yaradılıb. İƏMŞ-lər qrupuna layihə üzrə əlaqələndirici menecer rəhbərlik edir.
2. İƏ qruplarının və informasiya mübadilə mərkəzlərinin telefon nömrələri kəmərlər boyu icmalara paylanıb.
3. İctimaiyyətlə əlaqələrin daha yaxşı qurulması üçün icma üzvləri arasından əlaqələndirici (ağsaqqal) təyin edilib.
4. İƏMŞ-lər qrupu tərəfindən İƏ vəziyyəti və ortaya çıxan problemlər haqqında aylıq və həftəlik hesabatlar tələb olunan xüsusi formada hazırlanaraq podratçının baş ofisinə təqdim edilir. Hesabat nümunələri audit qrupuna təqdim olunmuşdur.
5. Podratçı tərəfindən İƏMŞ-lər təyin edilmiş və onların hər birinin fəaliyyət dairəsi müəyyənləşdirilmişdir. (Kəmərlər boyu 15 km ərazi).
6. İcmalar ilə əlaqələrin qurulması üçün İƏMŞ-lər müvafiq təlim keçmiş, lazımi bilik və bacarıqlara yiyələnmişlər.
7. İƏMŞ-lər vəzifələrini icra etmək üçün müvafiq rabitə və nəqliyyat vasitələri ilə təchiz edilmişdir.

Yuxarıda qeyd olunan müsbət məqamlar ilə yanaşı bu öhdəliyin yerinə yetirilməsi sahəsində bir sıra nöqsanlar da mövcuddur.

1. Podratçının (CCIC) ofisində keçirilmiş görüşlərdə sənədlərə baxış zamanı görüşlərin qeyd olunan öhdəliyə tam uyğun olaraq aparılması təsdiqini tapmadı (görüşlər haqqında məlumat Əlavə 4, Cədvəl 1-də).
2. Podratçının baş ofisində təqdim olunan, bələdiyyələr tərəfindən tərtib edilmiş və əsasən minnətdarlıq bildirilən məktublar icmalarla keçirilən görüşləri təsdiq edən sənəd hesab edilə bilməz. Təqdim olunmuş məktublar eyni forma və eyni məzmun daşdığından audit qrupunda belə bir təsəvvür yaranır ki, məktubun bələdiyyələr tərəfindən təqdim olunması məcburi xarakter daşmışdır.
3. Eyni zamanda icmal səfərləri zamanı da bu cür görüşlərin təşkil edilməsi haqqında bələdiyyə və icmalarda təsdiqedicilərin sənədlər təqdim olunmadı. Buna baxmayaraq İƏMŞ ilə görüşlər və icma səfərləri zamanı audit qrupuna bu cür görüşlərin keçirildiyi söylənilirdi. Audit qrupu hesab edir ki, bunlar daha çox İƏMŞ-lərin gündəlik iş fəaliyyəti ilə bağlı görüşlərdir və yuxarıda göstərilən öhdəlikdə nəzərdə tutulmuş görüşləri əks etdirmir.
4. Muğan Tikinti düşərgəsində yaxınlıqdakı icmalar ilə görüşləri təsdiq edən protokollar təqdim olunmadı (TNP bölmə 3.2.1 bölməsinə uyğun olaraq).

Təhlil:

Öhdəlik əsasən yerinə yetirilmişdir. İcmalar ilə əlaqələrin yaradılması üçün müvafiq tədbirlər görülmüş, layihənin icrası zamanı ictimaiyyət ilə məsləhətləşmələr və müzakirələr aparılmışdır.

Görüşləri təsdiq edən sənədlər müvafiq qaydada tərtib edilməmişdir. Görüş və müzakirələrin aparılması itəzliyi öhdəlikdə nəzərdə tutulduğu kimi olmamışdır.

Uyğunsuzluq:

Podratçı tərəfindən İcmalarda görüşlərin müntəzəm keçirildiyini təsdiq edən sənədləşmə qənaətbəxş deyildir.

Təvsiyə:

Boru kəmərlərinin istismarı dövründə İcmalarla görüşlərin öhdəliyə uyğun olaraq müntəzəm keçirilməsi təmin edilməli və sənədləşdirilməlidir.

3.1.4 Öhdəlik:

Podratçı tərəfindən İcma ilə əlaqələr üzrə İdarəetmə planı (İƏİP) və Tikinti Düşərgələrinin İdarəetmə (TDİP) planı hazırlanmalıdır. (İƏ TNP 3.2.1 bölməsi)

Müşahidə:

Tikinti podratçısının ofisində və Muğan tikintisi düşərgəsində audit görüşü zamanı aşağıdakılar müəyyən edildi:

1. Podratçı tərəfindən hazırlanmış İƏİP və TDİP Audit qrupuna təqdim olundu.
2. İƏİP İMAP-nın tələbi olaraq hazırlanmışdır. İƏİP ilə qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün Podratçı tikintiyə başlamazdan əvvəl İcma ilə əlaqələr üzrə Menecer təyin etmişdir.
3. TDİP-a əsasən işçilərin davranış qaydaları, nizam-intizam prosedurları tərtib edilib.
4. İşçi heyətinə düşərgənin qaydaları, nizam-intizam, yerli mədəniyyət, icma ilə əlaqələr haqqında təlimlər keçirilib.

Təhlil:

Öhdəlik əsasən yerinə yetirilmişdir. İƏİP və TDİP ƏMSSTQ sənədinin tərkib hissəsi olaraq podratçı tərəfindən icra olunur.

3.1.5. Öhdəlik:

İƏMŞ-lər müvafiq dil bacarıqlarına malik olmalı, mədəniyyət / cinslə əlaqədar lazımı həssas məlumatları bilməli və mübahisələrin həlli üzrə təlim keçməlidir (İƏ TNP3.2.1 bölməsi)

Müşahidə:

1. Dil və mədəniyyət maneələrinin aradan qaldırılması məqsədi ilə İƏMŞ-lər əsasən yerli vətəndaşlar arasından təyin edilmişdir.
2. İƏMŞ tikinti başlamazdan əvvəl işə qəbul edilmiş və onlara müvafiq təlim, o cümlədən mədəniyyət \ cins və mübahisələrin həll edilməsi üzrə təlim keçirilmişdir.
3. İƏMŞ-lərin vəsiqələrində bu təlimlərin keçirilməsi haqqında müvafiq qeydlər var idi.

Təhlil:

CQBK və CCIC şirkətlərinin İƏMŞ- ilə aparılan görüş və müsahibələr onu qeyd etməyə əsas verir ki, bu öhdəlik əsasən yerinə yetirilmişdir.

3.1.6. Öhdəlik:

Podratçıdan işçilərin Sağlamlıq, əməyin təhlükəsizliyi məsələləri (SƏTM), iş sahəsində davranış qaydaları ilə tanışlıqla əlaqədar məsələlərdən məlumatlı olmaları, İşçi heyəti arasında baş verən yoluxucu xəstəliklərin qarşısını almaq (tibbi yoxlamalar və peyvəndlər daxil olmaqla), sağlamlıq haqqında biliyin artırılması üçün müntəzəm təlimlər keçmək və şəxsi sağlamlıq proqramları hazırlamaq tələb olunur (İƏ TNP, bölmə 3.2.2)

Müşahidə:

Bu təlimlərin kesirilməsini təsdiq edən sübutlar audit qrupuna CCIC ofisində və Muğan Düşərgəsində təqdim olundu.

1. Təlimlər layihə üzrə SƏTM qaydaları ilə tanışlıq kurslarından ibarət olmuşdur.
2. Təlim kurslarının arxivi fayl və elektron formada təşkil edilmişdir.
3. Arxivin Elektron versiyasından seçmə yolu ilə işçilərin təlim keçməsi haqqında sənəd fayl sistemi ilə tutuşduruldu və audit qrupu tərəfindən təlimin keçirilməsinə əmin olundu.
4. Dövrü olaraq işçi heyətinin biliklərinin yoxlanması üçün testlər təşkil edilir. Bu testlərin nəticələri həm elektron, həm də fayl/qovluq formasında saxlanılır. Audit qrupuna seçmə yolu ilə bəzi test vərəqələri təqdim olundu.
5. İşçi heyətinin biliklərinin təkmilləşdirilməsi üçün keçirilən kursların siyahısı təqdim olundu.
6. Tikinti düşərgəsində İşçi heyətinin işə başlamazdan əvvəl və tikinti sahələrində davranış və təhlükəsizlik qaydalarına riayət etməsi haqqında təlimatlar mövcuddur.
7. Təlim kursları və yoxlama testləri işçilərin başa düşdüyü dillərdə tərtib olunub.
8. Audit qrupunun arzusuna uyğun olaraq əmək xəsarəti ilə nəticələnmiş hadisənin təhqiqat aktının elektron versiyasına baxış keçirildi.
9. İşçilərin fərdi mühafizə vasitələrindən istifadə qaydaları müəyyən edilib.
10. İşçi heyəti arasında yoluxucu xəstəliklər, onların qarşısının alınması (o cümlədən immun çatışmamazlığı və cinsi yolla keçə bilən xəstəliklər) haqqında təlimlər keçirilir. Təlimlərin qeydiyyat jurnalı təqdim olundu.
11. Düşərgədə sağlamlıq məsələlərinə aid əyani vəsait və plakatlar mövcuddur.
12. İşçi işə qəbul edilməzdən əvvəl podratçı tərəfindən tibbi müayinədən keçirilir, lazımı peyvəndlər edilir. İşçilərin tibbi müayinədən keçdiyini təsdiq edən sağlamlıq sertifikatları audit qrupuna təqdim olundu.
13. Tikinti düşərgələrində ilkin tibbi yardım məntəqələri açılıb və lazımı avadanlıqlarla təchiz olunub

Təhlil

Öhdəlik yerinə yetirilmişdir. Podratçı tərəfindən Tikinti heyətinə Sağlamlıq, əməyin təhlükəsizliyi məsələləri (SƏTM), iş sahəsində davranış qaydaları haqqında təlimlər keçirilmişdir. İşçilər üçün şəxsi sağlamlıq proqramları hazırlanmış və icra olunmuşdur.

3.1.7. Öhdəlik:

Podratçıdan Tikinti düşərgəsinin lap yaxınlığında yerləşən icmalar daxilində davranış qaydaları haqqında təlimlərin, icma üzvləri arasında yoluxucu xəstəliklər barədə məlumatlılığın artırılması üzrə proqramların həyata keçirilməsi tələb olunur (İƏ üzrə TNP bölmə3.2.2; 3.2.3).

Müşahidə:

1. Düşərgənin davranış qaydaları Tikinti düşərgəsi üzrə PNP-na əsasən tərtib edilib.
2. İşçi heyəti düşərgənin davranış qaydaları ilə təlimatlandırılıb.
3. İşçilər yerli əhali ilə təmasda çətinlik çəkməmək üçün yerli mədəniyyət, adət və ənənələr haqqında təlimatlandırılır.

Bununla bərabər yoluxucu xəstəliklər barədə məlumatlılığın artırılmasının düşərgənin lap yaxınlığındakı icmalara da şamil edildiyi müşahidə edilməmişdir. Belə ki,

1. CCİC şirkətinin mərkəzi ofisində yoluxucu xəstəliklərlə bağlı icmalarla işin aparılması barədə sənədlər qrupa təqdim olunmadı. Həmin sənədlərin tikinti düşərgələrində olduğu bildirildi.
2. Müğan düşərgəsində bu işlərin həyata keçirilməsini təsdiq edən sənədlər təqdim olunmadı və həmin işlərin Beynəlxalq Tibb Korpusuna (BTK) həvalə edildiyi söyləndi. Lakin bu işlərin BTK-ya həvalə edilməsi barədə hər hansı bir sənəd və ya müqavilə təqdim olunmadı.
3. Yerli səhiyyə orqanları ilə yoluxucu xəstəliklərlə bağlı məsləhətləşmələr aparılması, tikintidən əvvəl icmalarda yoluxucu xəstəliklərin statistikasını müəyyənləşdirmək üçün onlarla əlaqələrin yaranması haqqında məlumatlar təqdim olunmadı.
4. Tikinti düşərgəsi yaxınlığındakı icmalar səhiyyə orqanları vasitəsilə yayıla biləcək yoluxucu xəstəliklər barədə məlumatlandırılmayıb.
5. CQBK və CCİC şirkətlərində QİÇS və quş qripi ilə bağlı izahedici plakatlar çap olunmasına baxmayaraq həmin sənədlər yerli icmalara təqdim olunmayıb.

Təhlil:

Tikinti düşərgəsinin idarə olunması planı yerinə yetirilir. İşçilərə düşərgə yaxınlığındakı icmalar ilə əlaqələrin qurulması və icma daxilində davranış qaydaları haqqında təlim keçirilmişdir. İcmaların daxilində yoluxucu xəstəliklər haqqında məlumatlılığının artırılması üçün nəzərdə tutulmuş proqramlar tam şəkildə icra olunmur. Audit qrupu hesab edir ki, bu BTK-nın deyil, CCİC şirkətinin səhiyyə şöbəsinin səlahiyyətlərinə daxildir.

Uyğunsuzluq:

Yoluxucu xəstəliklər barədə məlumatın artırılması tikinti düşərgəsinin lap yaxınlığında olan icmalara da şamil edilməsinin səviyyəsi qənatbəxş deyildir.

Təvsiyə:

İşçi düşərgələrinin yaxınlığında olan icmaların yoluxucu xəstəliklər barədə məlumatlandırılması gözlənilən risklərin azaldılmasına səbəb ola bilər.

3.1.8. Öhdəlik:

Podratçının İƏMŞ-lərinin əsas rollarından biri layihənin təsirinə məruz qalmış icmaları təhlükəsizlik barədə təlimatlandırmaqdan ibarət olacaqdır (İƏ TNP Bölmə 3.2.3).

İcmalarda təhlükəsizlik məsələləri ilə bağlı müşahidələr

BTC və CQBK kəmərinin tikintisinə başlamazdan əvvəl təsirə məruz qalmış icmalar üçün təhlükəsizlik haqqında xüsusi məlumatlandırma görüşləri keçirilmişdir.

Demək olar ki, bütün yaşayış məntəqələrində keçirilməsi planlaşdırılan bu görüşlər əsasən icma üzvləri ilə bələdiyyələrin binasında və onların birbaşa iştirakı ilə və məktəblərdə müəllim və şagird heyəti üçün keçirilmişdir.

Boru kəmərinin təsirinə iəruz qalmış icmalarda təhlükəsizlik tədbirləri və onun çətdirilməsini sübut edən sənədlər əsasən İƏMŞ hesabatı, şəkillər və bələdiyyələrin təqdim etdikləri təşəkkür məktublarından ibarətdir. CCİC şirkətinin mərkəzi ofisində qrupa 2003-cü ildə kəmərin tikintisinin iş qrafiki və təhlükəsizlik barədə əhalinin məlumatlandırılması ilə bağlı icmaların siyahıları təqdim olundu. Qrupun apardığı təsadufi seçmə nəticəsində əldə olunmuş sənədlərə baxış keçirildi.

İcmalarla aparılan işə həsr olunmuş fəaliyyət barəsində İƏMŞ tərəfindən aylıq və həftəlik hesabatlar təqdim olunur. Beləliklə,

1. Tikinti işləri zamanı təhlükəsizlik məsələləri haqqında biliklərin artırılması üçün icmalarda görüşlər keçirilib. Lakin həmin görüşlərin müntəzəm keçirilməsi və daha geniş əhali təbəqəsini əhatə etməsi təsdiq olunmamışdır.
2. Tikinti sahəsində sınaqların keçirilməsi zamanı yaxınlıqdakı icmalara xəbərdarlıq edilib.
3. Uşaqların təhlükəsizlik qaydalarından xəbərdar olması üçün məktəblərdə xüsusi görüşlər keçirilib.
4. İcmalarda təhlükəsizliklə bağlı əyani vəsait və plakatlar asılıb, lakin bu plakatlar kifayət qədər deyildir.
5. Giriş - çıxış yolları texnika və materialların saxlanıldığı sahələr xəbərdarlıqedicilərlə çəpərlənib.
6. İcmadaxili yollardan istifadə zamanı Yol hərəkəti qaydalarına əsasən riayət olunur.

Təhlil:

Öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün icmalarda müəyyən işlər görülmüşdür.

Bununla yanaşı, səfər etdiyimiz icmalarda (Samux r-nu Əlibayramlı və Lək kəndləri, Goranboy r-nu Faxralı və Sarov icmaları, Yevlax r-nu Yaldili və Aşağı Qarxun kəndləri, Kürdəmir r-nu Karrar və Ərşəli kəndləri) müsahibə apardığımız icma üzvləri boru kəmərinin istismarı dövründə təhlükəsizlik ilə bağlı tədbirlərin onların torpaq sahələrindən istismar dövründə istifadə etmələri üçün müəyyən maneələr yarada biləcəyindən narahatdırlar.

Eyni zamanda, təhlükəsizlik məsələləri ilə əlaqədar keçirilmiş tədbirlərin sənədləşdirilməsində bir sıra qüsurlar mövcuddur.

CQBK tikintisi müddətində İƏMŞ tərəfindən icmalarda aparılan görüşlərin protokollarına nümunə kimi fotosəkillər əlavə edilmişdir. Lakin bu şəkillər bir görüş zamanı çəkilmiş və bir neçə rayonda keçirilən görüşlərin hesabatına həmin görüşləri təsdiq edən sübut kimi daxil edilmişdir. Məsələn, Qaradağ, Ucar, Ağdaş və Goranboy rayonu üçün təqdim olunmuş hesabatlarda nümunə kimi təqdim olunan şəkillər Qaradağ rayonunda 2003-cü ilin oktyabr ayında çəkilmiş şəkillərdir.

Təvsiyə:

1. İstismar dövrü üçün İƏ-qrupuna və boru kəmərinin mühafizə dəstələrinə İƏ üzrə xüsusi təlimlər keçirilməlidir. Təhlükəsizlik tədbirləri adı altında icmaların həyatına müdaxilə edilməsi, torpaq sahələrindən istifadənin qeyri-qanuni məhdudlaşdırılmasına yol verilə biləcək halların olmaması üçün tədbirlər görülməlidir.
2. Təhlükəsizlik üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə bağlı sənədləşmənin müvafiq qaydada aparılması təmin edilməlidir.

3.1.9. Öhdəlik:

Tikinti podratçısından ekoloji və sosial fəaliyyətin monitorinqini aparmaq və göstərilmiş fəaliyyət barədə BTC/CQBK şirkətinin ölkə daxilindəki idarə heyətinə hər ay hesabat vermək tələb olunur. Podratçının fəaliyyətinin ƏMSSTQ sənədində müəyyənləşdirilmiş ekoloji və sosial tələblərə uyğunluğuna əmin olmaq üçün podratçı BTC/CQBK şirkətinin tələblərinə uyğun olaraq audit proqramlarını hazırlamalıdır (TNP bölmə 5.2.3).

Müşahidə:

Sosial məsələlər və torpaqayırma üzrə tədbirlər planı ilə bağlı Monitorinq Şurası tərəfindən 2005-ci il sentyabr ayında keçirilmiş xarici monitorinq hesabatı təqdim olundu. Hesabat üç ölkə üzrə hazırlanmışdır. Təqdim olunan daxili monitorinq hesabatı ingilis dilində tərtib olunmuşdur. CQBK şirkətində görüş zamanı tikinti dövründə öhdəliklərin yerinə

yetirilməsinin yoxlanılması üçün müntəzəm olaraq monitorinqlərin keçirilməsi qeyd olundu. Audit proqramları haqqında məlumat verilmədi.

Təhlil:

Öhdəlik əsasən yerinə yetirilir. Ekoloji və sosial fəaliyyət üzrə xarici və daxili monitorinqləri aparılır.

3.2. CQBK və Podratçıların Şikayətlərin Baxılması və Həlli Mexanizminin Auditü.

Boru kəmərinin tikintisi zamanı bir sıra narazılıqların meydana çıxma biləcəyi əvvəlcədən proqnozlaşdırılmışdır. Bu narazılıqlar əsasən Torpaq ayrılması, marşrutun seçilməsi, tikintinin ətraf və sosial mühitə və infraqurstruktura təsiri və s. məsələlər üzrə yarana biləcək narazılıqlardır. Narazılıqların aradan qaldırılması üçün boru kəmərinin təsirinə məruz qalmış insanların sifarişçi və podratçı təşkilatlara müraciət etməsi üçün prosedurlar işlənilib hazırlanmışdır. Şikayət prosedurunda əsasən aşağıdakı prinsiplər müəyyən edilmişdir.

1. Şikayətçilərə layihə ilə bağlı narazılıqların aradan qaldırılması üçün sadə və mümkün imkanlar yaratmaq;
2. Şikayətlərin həll edilməsi üçün düzəliş tədbirlərin müəyyən edilməsi və tez bir zamanda həyata keçirilməsinə nail olmaq;
3. Şikayətçilərin həyata keçirilmiş düzəliş tədbirlərinin nəticələrindən razı qalmasını yoxlamaq.

Şikayətlərlərin qeydiyyatı jurnalı ilə tanışlıq zamanı 2005-ci il üzrə hesabatda cəmi 289 şikayət qəbul edildiyi müəyyən olundu.

3.2. A. İcmalarla Əlaqələr üzrə Şikayətlərə Baxılma Prosesi

ƏMSSTQ sənədində kəmərlər boyu ərazidə təsirlərin yumşaldılması üzrə tədbirlər nəzərdə tutulmasına baxmayaraq icma üzvləri, işçilər və ərazidə yerləşən təsərrüfat subyektlərindən şikayətlərin daxil olması istisna olunmur. Bu halların araşdırılması və müvafiq düzəliş tədbirlərinin görülməsi şikayətlərə baxılma prosesinin əsas elementlərini təşkil edir.

İcmalarla Əlaqələr üzrə Tikintiyə Nəzarət Planının (TNP) Yekun Sənədində icmalarla əlaqələr üzrə şikayətin baxılma prosedurları müəyyən edilir (Əlavə 1 Öhdəliklərin qeydiyyatı).

3.2.A1.Öhdəlik:

Şikayətlərin qeydə alınması və baxılması üçün Podratçı tərəfindən rəsmi şikayətlərə baxılması proseduru müəyyənləşdirilməlidir. Şikayətlər qəbul edildikdən sonra iki həftə ərzində baxılmalıdır (TNP İƏ bölmə 3.2.4, Əlavə 1 Öhdəliklərin qeydiyyatı).

Müşahidə:

1. Podratçı boru kəmərinin tikintisi və istismarı zamanı meydana çıxan şikayətlərin idarə olunması üçün prosedur hazırlamışdır. Bu prosedur Tikinti podratçısına və daha geniş layihə qrupuna aid olan şikayətləri araşdırır.
2. Şikayətlərin qəbul edilməsi, baxılması və həll edilməsini həyata keçirmək üçün podratçı İƏMŞ təyin etmişdir.
3. Şikayətin qəbul edilməsini təmin etmək üçün əhalinin daha çox topladığı yerlərdə İƏMŞ-lərin telefon nömrələri asılmışdır.
4. Podratçının baş ofisində şikayətlərin qeydiyyat jurnalı mövcuddur. Şikayətlərə dair geniş məlumat bazası kompyuter proqramları ilə idarə olunur.
5. Podratçının baş ofisində İƏMŞ-lər tərəfindən qeydə alınan şikayətlərin qeydiyyat forması mövcuddur. Qeydiyyat formalarında şikayətin №-si , daxil olduğu və bağlandığı tarix, şikayəti qəbul etmiş İƏMŞ haqqında və düzəliş tədbirləri haqqında məlumatlar qeyd olunur. Şikayətlərə 14 gün ərzində cavab verilməsi ilə bağlı öhdəlik əsasən yerinə yetirilir. Digər hallarda şikayətçiyə şikayətin müxtəlif səviyyələrdə müzakirə olunduğu haqqında məlumat verilir.
6. İƏMŞ şikayətlər haqqında aylıq və həftəlik hesabatlar təqdim edirlər.

Bununla yanaşı şikayətlərin idarə olunmasında bir sıra qüsurlar mövcuddur:

1. İcmaların infrastrukturunun bərpa edilməsi haqqında şikayətlərə baxılması müddəti uzadılır və (Məs. Goranboy rayonu Faxralı kəndi İH və bələdiyyəsinin müraciəti) ya onlara yazılı cavab verilmir. (Məs. Samux rayonu Əlibayramlı kənd bələdiyyəsindən daxil olmuş ərizə 08.07.05)
2. CCİC şirkətinin mərkəzi ofisində görüş zamanı bəzi şikayətçi ərizələrin tikinti düşərgəsində saxlanıldığı bildirildi. Lakin «Muğan» Tikinti düşərgəsində saxlanılan fərdi şikayətçilərin ilkin ərizələrini tapmaq mümkün olmadı.
3. Şikayətçilərin qeydiyyatının elektron forması mövcuddur , lakin ilkin ərizələr yox idi. Daxili şikayətlər isə şikayətlərin qeydiyyatı formasına uyğun aparılmır. Belə ki, daxil olmuş şikayətlər ancaq İƏMŞ-nn iş kitabçasına qeyd edilir. Halbuki, şikayətlər TNP üzrə 116,117 sayılı öhdəliklərə uyğun olaraq idarə olunmalıdır.
4. Muğan düşərgəsində Şikayətlərin əksəriyyəti şifahi olduğundan və həlli daha operativ addımlar tələb etdiyindən onların yazılı qeydiyyatı kadrlar üzrə menecer tərəfindən aparılır. Şikayətlər o cümlədən orada şikayətin tarixi, şikayətçinin Adı və vəzifəsi kadrlar üzrə menecerin xüsusi qeydiyyat kitabına daxil edilir. . Kadrlar üzrə menecerin dediyinə görə şikayətlər hamısı kompyutera daxil edilmişdir. Lakin nümayiş etdirilən sistem isə tamamilə əksini sübut edir. Belə ki, bütün şikayətlər onun özü tərəfindən qeyd olunur, onların həlli haqqında məlumat şirkətin məsul şəxslərinə elektron poçt vasitəsilə göndərilir və həmin yazışmalara istinad olunur.
5. Şikayətlərin kompyuterdə qeydiyyatını və onun statistikasını əks etdirən hər hansı bir sənədə rast gəlinmədi. Şikayətlərin qəbulu, araşdırılması və bağlanması kadrlar üzrə menecer tərəfindən tərtib edilən "Pen Memo" adlı forma (buraya şikayətin haradan gəlməsi, kimə ünvanlanması, məzmunu və tarixi daxildir) şikayətlərin bağlanması üçün yekun sənəd sayılır. Lakin hər hansı bir şikayətin həll olunması üçün onun kimə, hansı şöbəyə göndərilməsi , şikayətin həlli üçün kimin məsul olması haqqında məlumatlar yoxdur.
6. Şikayətlərin qeydiyyatı ilə bağlı sənədlərin araşdırılması zamanı onun bəzən şikayət reystrinə daxil olunmamasının şahidi olduq. Məsəl üçün, Yevlax rayon sakini (CCİC-nin

keçmiş işçisi) 01.02.05 tarixdə şirkət tərəfindən işdən çıxarılması və şikayət etmək istədikdə isə onun ərazidə yerləşən düşərgənin ərazisinə buraxılmaması barədə şikayətlə CQBK region üzrə İƏMŞ-nə müraciət edilib. İƏMŞ tərəfindən tərtib olunan hesabatda qeyd edib ki, şikayətçi etik qaydalara riayət etmədiyinə görə işdən çıxarılıb və düşərgəyə buraxılmaması ilə bağlı ona şifahi müraciət edib. Göstərilən bu şikayət yalnız İƏMŞ-in aylıq hesabatında əks olunub və "şikayətlər reyestri"ndə qeydə alınmayıb.

7. Bəzi hallarda Şikayətlərin idarə olunması prosesi sona qədər aparılmayıb. Şikayətlər jurnalında şikayətlərin bağlanması haqqında məlumatlar yoxdur. (Əlavə4, Cədvəl 2).

Təhlil:

Şikayətlərin idarə olunması üçün sifarişçi (CQBK) və podratçı (CCIC) şirkətləri tərəfindən prosedurlar işləyib hazırlanmış və tətbiq edilmişdir.

Tikinti prosesi ərzində daxil olmuş şikayətlərin əksəriyyəti baxılmış və müəyyən düzəliş tədbirləri həyata keçirilmişdir.

İcmaların infrastrukturunun bərpa edilməsi haqqında şikayətlərə baxılması müddəti bəzi hallarda öhdəliklərdə nəzərdə tutulduğundan artıq olur.

Uyğunsuzluq :

Öhdəliyə (TNP İƏ,116,117) əsasən şikayətlərin idarə olunması qəbul edilmiş prosedura tam uyğun həyata keçirilməyib. Muğan düşərgəsində Şikayətlərin qəbul edilməsinin elektron forması lazımı qaydada tərtib edilməyib.

Təvsiyə :

1. Qəbul edilmiş şikayətlərin idarə olunması öhdəliklərə əsasən yerinə yetirilməsi təmin edilməlidir.
2. Tikintinin başa çatması ərəfəsində Podratçı icmaların infrastrukturunu ilə bağlı narazılıq və şikayətlərə baxmalı və kəmərin istismara verilməsinə qədər onların aradan qaldırılmasına səy göstərməlidir.
3. Müqavilə ilə istifadə edilən icma infrastrukturuna daxil olan obyektlərin (daxili yollar, suvarma sistemləri və s) təhvil yerli icmalar ilə razılaşdırılaraq həyata keçirilməlidir.
4. Bağlanmamış şikayətlərin həlli istiqamətində əməli tədbirlər görülməlidir.

3.2.B. TAP Şikayət və Mübahisələrin Həlli Prosesi İlə Şikayət və Narazılıqların Baxılması

Şikayət və mübahisələrin həlli proseduru boru kəmərinin təsirinə məruz qalmış mülkiyyətçi və icarədarların torpaq ayırma proqramından narazılıqlarından irəli gələn şikayətlərin qəbul edilməsi həlli və müvafiq düzəliş tədbirlərinin həyata keçirilməsi üsullarını özündə əks etdirir.

3.2.B1. Öhdəlik :

TAP (bölmə 8) üzrə şikayətlərin baxılma proseduru müəyyənləşdirilməlidir.

Müşahidə:

1. Torpaqayırma Prosesində torpaqların qiymətləndirilməsi, ölçülməsi icarəyə götürülməsi qaydaları, məhsulun qiymətləndirilməsi metodları əks olunan Torpaqayırma proqramının əsas prinsipləri (TAPƏP) qısa icmal şəklində mülkiyyətçilərə və torpaq istifadəçilərinə paylanmışdır.
2. İƏMŞ tərəfindən yerli icra orqanlarının iştirakı ilə TAPƏP-lə bağlı olan məsələlərin müzakirəsi üçün görüşlər keçirilmişdir.
3. Torpaqayırma və kompensasiya verilməsi prosesində meydana çıxan şikayətlərin həll edilməsi üçün prosedur hazırlanmışdır.

TAP şikayət və mübahisələrin həlli proseduru üzrə beş addım nəzərdə tutulmuşdur:

1. Şikayətin qəbul edilməsi
2. Düzəliş tədbirin müəyyənləşdirilməsi
3. Şikayətçi ilə müzakirə
4. Düzəliş tədbirin həyata keçirilməsi
5. Düzəliş tədbirin nəticəsinin şikayətçi tərəfindən təsdiq olunması

Şikayətçilərin məsələnin həlli ilə razı olmasını yazılı şəkildə təsdiq etməsi haqqında sənəd təqdim edilmədi. Ümumiyyətlə, icma səfərləri zamanı aparılan müsahibələr onu deməyə əsas verir ki, şikayətçidən məsələnin həlli ilə razı olmasını yazılı şəkildə təsdiq etməsi xahiş edilməmişdir.

Təhlil:

Torpaq ayırma proqramı üzrə şikayətlərin qəbulu öhdəliyə uyğun aparılır. Şikayətlərin prosedura uyğun həll edilməsi və sənədləşdirilməsində qüsurlar mövcuddur.

Şikayət jurnalında Əksər şikayətlərin bağlanması haqqında məlumatlar yoxdur; Əksər hallarda şikayətçilərin prosedura uyğun olaraq problemin həlli ilə razı olmasını təsdiq etməsi haqqında yazılı razılığı tələb olunmur.

Həll olunmamış bir sıra şikayətlər mövcuddur. Bəzi şikayətçilər verilmiş cavab ilə razılaşmayaraq məhkəmə orqanlarına üz tutmuşdur.

Təvsiyə:

1. Şikayətlərə baxılma proseduru təkmilləşdirilməli və proses davam etdirilməlidir.
2. Həll olunmamış və narazılıqlarla bağlı şikayətlər ətrafında müzakirələr istismar dövründə də davam etdirilməlidir.

3.2.B2.Öhdəlik:

Bölmə 8.3 səh 8-3 qeyd edilir ki BTC layihəsinin təsirinə məruz qalmış şəxslərə hüquq və öhdəliklər üzrə məsləhətlər və zəruri olduqda danışıqlar zamanı yardımlar göstərilməsi üçün yerli QHT-lərin xidmətindən istifadə ediləcək.

Müşahidə

1. Boru kəməri tikintisi layihəsinin təsirinə məruz qalmış icmalara hüquqi yardım göstərilməsi üçün yerli QHT- Hüquqi-İqtisadi Maarifləndirmə mərkəzi (HİMM) xidmətindən istifadə edilib.
2. İHMM –nin hesabatı təqdim olundu. Şikayətçilərə hüquqi məsləhətlərin verilməsi üzrə cəlb olunmuş yerli QHT-lərin hesabatı da şirkətin şikayətlərin idarə olunması siyasətinin tərkib hissəsi kimi qəbul olunur. İHMM şirkətə təqdim etdiyi hesabatları araşdırarkən nümunə kimi götürdüyümüz 2005-ci ilin dekabr ayına olan hesabat dövrü ərzində 13 nəfər şikayətçi təşkilata müraciət etmişdir. Təşkilatın həyata keçiridiyi işlər haqqında CQBK –nə hesabat təqdim etmişdir. Bundan ötrü xüsusi hesabat forması tərtib olunmuşdur ki, həmin formada şikayətin tarixi, şikayəti qəbul edən hüquqşunas, şikayətçinin adı, şikayətin yeri, şikayətin məzmunu və nəticəsi əks olunmuşdur.

Təhlil:

HİMM tərəfindən şikayətçilərə məsləhət verilməsi davam etdirilir. Lakin torpaqayırma ilə bağlı şikayətlər üzrə mərkəzin göstərdiyi hüquqi yardımlar haqqında müsahibə aparılan şikayətçilərdən heç biri məlumat verə bilmədi. Bu HİMM tərəfindən şikayətlərə baxılmasına formal yanaşılması və fəaliyyətin arzu edilən səviyyədə səmərəli olmaması haqqında fikir yurutməyə əsas verir.

3.2.B3. Öhdəlik:

Zəif qruplar, riskli sahələr aydınlaşdırılır və layihənin təsirinin yumşaldılması prosesi onlara görə ölçülür. (TAP Bölmə 6.21 səh 6-32 cədvəl 6.11)

Müşahidə :

1. Təqdim olunmuş TAPƏP sənədində Zəif qruplar və riskli sahələr müəyyənləşdirilir. Lakin bu qrupların müəyyənləşdirilməsi istiqamətində görülən işlər haqqında məlumat verilmədi.
2. İƏMŞ-lər və yerli icma nümayəndələri ilə müsahibələr zamanı onlar həssas qruplarla bağlı müəyyən tədbirlər (əsasən humanitar tədbirlər, yardım kampaniyaları və s.) görüldüyünü qeyd etmişlər.

Təhlil:

Öhdəliyin yerinə yetirilməsi istiqamətində işlər görülmüşdür. Lakin bu öhdəlik üzrə tədbirlərin sistemli şəkildə həyata keçirilməsi haqqında fikir söyləmək çətindir.

3.2.B4.Öhdəlik:

TAP –ın bölmə 8.8 paraqraf 1 səh 88-də, qeyd olunmuş şikayətlərin təbiəti və şikayətlərin azaldılması prosesinin səmərəli idarə olunmasının yoxlanması üçün daxili və xarici monitoring aparılacaq. Monitoring hesabatlarında Şikayətlər jurnalından seçilmiş şikayətlərə baxış keçirilməsi nəzərdə tutulur.

Müşahidə:

Təqdim olunmuş xarici monitoring hesabatlarında da şikayətlər jurnalına baxış keçirilməsi haqqında qeydlər aşkar edilmədi.

Təhlil:

Torpaqayırma proqramının həyata keçirilməsini qiymətləndirmək üçün daxili və xarici monitoringlər aparılmışdır.

Daxili və xarici monitoring hesabatlarında şikayətlərin səmərəli və vaxtında həll edildiyini yoxlamaq üçün şikayət jurnalından seçilmiş şikayətlər üzrə yoxlama baxışlarının keçirilməsini sübut edən faktlar yoxdur.

Təvsiyə:

İstismar dövründə daxili və xarici monitoringlərə, o cümlədən milli QHT-lərin cəlb edilməsi ilə, davam etdirilməlidir.

IV. QƏNAƏTLƏR

1. Layihələndirmə və tikinti dövründə icmalarla məsləhətləşmələr aparılması və davamlı əlaqələrin qurulmasının vəziyyəti qənaətbəxş olmuşdur.
2. Şikayətlərin baxılması proseduruna BTC/CQBK və tikinti podratçısı tərəfindən əsasən əməl olunmuşdur.
3. Aşkar edilən uyğunsuzluqlar prosedur uyğunsuzluqlarından ibarət olmuşdur ki, o da icmalar və işçi heyəti üçün birbaşa təhlükə yaratmamışdır. Lakin kəmərin təhlükəsizliyinə icmaların marağının artırılması baxımından əhalinin daha da məlumatlandırılmasına ehtiyac müşahidə olunmuşdur.

V. TƏŞƏKKÜRLƏR

Layihəni yerinə yetirən audit qrupu üzvləri layihənin reallaşmasında , sənədlərin əldə edilməsi və tərcüməsi, görüşlərin və sahə səfərlərinin təşkilinə və auditin aparılmasında verdikləri dəyərli təkliflərə görə aşağıda adları sadalanan şəxslərə öz minnətdarlıqlarını bildirirlər:

- ACİ-YF/Azərbaycan bölməsinin icraçı direktoru – Fərda Əsədova,
- Neft gəlirlərinin şəffaflıq proqramının direktoru - Qalib Əfəndiyevə,
- ACİ-YF/Azərbaycan tərəfdən layihənin işçi qrupu ilə əlaqələndiricisi - Esmira Əsədullayevaya,
- BP/BTC - şirkətləri tərəfindən layihənin əlaqələndiricisi - Mətin Axundluya,
- BP–nin ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə məsləhətçisi - Endru Bukmana,
- BTC şirkəti tərəfindən layihəyə yardım üzrə məsul şəxs - Elmira Qasimovaya,
- ACİ-YF/Azərbaycan təşkilatının audit treninqi və auditin aparılması üzrə beynəlxalq məsləhətçisi – Klayv Morqana,
- Auditə hazırlıq dövründə və onun keçirilməsi zamanı Məşvərət və Təlim Şurasının üzvlərinə,

- CCİC-nin İƏMŞ (icmalarla əlaqələr üzrə məsul şəxslər) – Azər Sərdarlı, Arif Süleymanov, Hamlet Süleymanov və Zülfiyyə Quliyevaya

Əlavə 1.

Layihə iştirakçıları haqqında məlumat

1.Xəlilov Həmid Cəfər oğlu

Sosial-İqtisadi Hüquqlar Üzrə Təlim Monitoring Mərkəzi İB sədri
Təhsili ali-iqtisadçı

Bir sıra layihələrdə əlaqələndirici və ekspert qisminə iştirak etmişdir.

ACİYF-nun BTC boru kəmərinin monitorinqi üzrə 2005 –ci il layihəsinin iştirakçısı olmuşdur.

Sosial-iqtisadi hüquqlara dair bir sıra nəşrlərin müəllifidir.

2. Həmidova Sevil Fəmrul qızı

Siyasi Plüralizm İnstitutu (SPİ) direktoru

Təhsili ali: mühəndis-energetik

SPİ 1998-ci ildə bir qrup alim, iqtisadçı, tarixçi və jurnalist tərəfindən yeni tarixi inkişaf mərhələsində müxtəlif düşüncə tərzlərinin inkişaf etdirilməsi məqsədilə yaradılmışdır

SPİ «Seçki Monitoring Mərkəzi»nin təsisçilərindən biridir.

SPİ siyasi partiya, beynəlxalq təşkilat və QHT-lər, həmçinin xarici ölkələrin Azərbaycandakı səfirliklərinin və kütləvi informasiya vasitələri nümayəndələrinin iştirakı ilə bir sıra tədbirlər həyata keçirmişdir.

SPİ direktoru Sevil Həmidova Bolqarıstan, Polşa və Gürcüstanda keçirilən bir sıra beynəlxalq seminar və konfranslarda iştirak etmişdir.

3. Zeynalova Mehriban Heydərli qızı

«Təmiz Dünya» İctimai Birliyinin sədri

Təhsili ali-pedaqoq, fəlsəfə elmləri namizədi

«Təmiz Dünya» İctimai Birliyi 1998-ci ildən fəaliyyətə başlamışdır. Əsas fəaliyyət istiqamətləri Qadın hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, qadın problemlərinin öyrənilməsi, qadınların vətəndaş cəmiyyəti quruculuğunda fəal iştirakının təmin edilməsindən ibarətdir.

Təşkilat qadın problemləri ilə bağlı çoxlu sayda layihələr həyata keçirmişdir. M.Zeynalova qadın problemləri ilə bağlı bir sıra nəşr və məqalələrin müəllifidir.

4.

5. Qəhrəmanlı Fuad Əli oğlu

«Sivilizasiya» Monitoring və Araşdırmalar İB

Təhsili ali—politoloq

Ona yxan layihənin həyata keçirilməsində ələqələndirici, ekspert qismində iştirak etmişdir. Dövrü mətbuatda 1000-dən artıq məqalə və yazıların müəllifidir. Bir neçə nəşrlərin redaktoru olmuşdur.

6. İsayev Emil

Tələbə, Xəzər universiteti. Hüquqşünaslıq fakültəsi IV- kurs

Əlavə 2.

Görüş və səfərlərin təqvimi

Tarix	Görüş və ya səfərlərin yeri	Qeyd
23.12.2005	CCIC ofisində görüş	
26.12.2005	CQBK şirkətində audit görüşü	
28.12. 2005	CCIC ofisində görüş	
29.12.2005	CQBK şirkətində audit görüşü	
16.01.2006	CQBK şirkətində audit görüşü	
19.01.2006	CCIC şirkətində audit görüşü	
06.02.2006	Muğan TD sahə səfəri	
22-28.02.2006	Samux, Goranboy, Yevlax Kürdəmir rayonlarına İcma səfərləri	

Əlavə 3.

Sorğu vərəqi

Qeyd 1 – Sual vərəqi CQBK və müvafiq podaratçılar üçün istifadə oluna bilinər. İcma ilə görüşlər üçün tərtib edilmiş sual vərəqəsi bu sual vərəqəsini tamamlamalıdır. Burada qeyd olunmuş məsələlər izlənməli və fəaliyyətlər yoxlanılmalıdır.

Bu sorğu vərəqəsinin hazırlanmasında, auditin hər iki məqsədlərinin bu görüşə aid olması qeyd edilmişdir.

Auditin məqsədləri

- 1- İcmalar ilə əlaqələr üzrə Nəzarət planlarında nəzərdə tutulmuş Öhdəliklərin CQBK və Podratçılar tərəfindən yerinə yetirilməsinin auditi
- 2- TAP üzrə Şikayət və Mübahisələrin həlli prosedurunda nəzərdə tutulmuş tələblərin CQBK və podratçılar tərəfindən yerinə yetirilməsinin auditi

İcma ilə əlaqələ üzrə suallar.

1. Xahiş edirik özünü təqdim edin. (Adınız soyadınız, şirkətdə tutduğunuz vəzifə, rolunuz).
2. Audit komandası BTC\ CQBK, podratçısının İcma ilə əlaqələr üzrə Tikintiyə Nəzarət planı ilə (AGT001 1000 EV PLN 0003 U01 23 /05/03) təmin edilib. Aşağıda göstərilmiş mətn və səhifələrin nömrələri bu sənədə aiddir. Bu sənəd auditin əsas baza sənədi qismində işlədiləcək.
3. İcma ilə əlaqələr üzrə Tikintiyə Nəzarət planının səh 4. 1.1-ci bölmə 2-ci hissəsində qeyd olunur ki, Podratçı İcra planlarını və prosedurlarını (PİPP) hazırlamalıdır. Zəhmət olmasa PİPP icma ilə əlaqələr üçün hazırlandığını təsdiq edən sübut və faktları təqdim edin və Bunun İcma ilə əlaqələr üzrə nəzarət planı ilə əlaqəsini göstərməyinizi xahiş edərdik.
4. İcma ilə əlaqələr üzrə Tikintiyə Nəzarət planının səh 5.1.4 bölməsi 2-ci hissəsində qeyd olunub ki, İcma ilə əlaqələri daha geniş təsvir edən sənəd İctimaiyyətlə məsləhətləşmə və Açıqlama Planıdır. (İMAP) İMAP layihənin planlaşdırılması, tikinti, istismar və istismardan çıxarma mərhələləri boyu ictimaiyyətlə məsləhətləşmələr üçün planlar təqdim edir. Zəhmət olmasa adit qrupu tərəfindən bu sənədin mövcudluğu və icma ilə əlaqələrin necə idarə olunması yoxlanılsın.
5. İcma ilə əlaqələr üzrə Tikintiyə Nəzarət planının 1.5 bölməsində layihənin təsirinə məruz qalmış insanlar aşağıdakı kimi müəyyənləşdirilmişdir.
 - Boru kəməri dəhlizinin hər iki tərəfə 2km sahə daxilində torpaq əhəsinə malik olan və ya torpaq sahəsindən istifadə edən şəxslər.
 - Yerüstü qurğuların və tikinti düşərcələrinin ətrafındakı 5 kmsahə daxilində torpaq sahəsinə malik olan və ya torpaq sahəsindən istifadə edən şəxslər.
 - Potensial boru anbarları ətrafındakı 2 km, sahə daxilində torpaq sahəsinə sahib olan və ya torpaq sahəsindən istifadə edən şəxslər.
 - Tikinti zolağını (TZ) giriş yolunun ətrafındakı 100 m sahə daxilində yaşayan şəxslər.

Zəhmət olmasa boru kəməri boyunca , bu kateqoriyalar üzrə tikinti layihəsinin təsirinə məruz qalmış həxslər və icmaların siyahısını təqdim edin. CQBK tikintisinin başladığı andan (Kürdəmir, Yevlax, Goranboy, Samux rayonları üzrə) icmalardan təsnifatlaşdırılmış və təsnifatlaşdırılmamış punktlar üzrə , təsirə məruz qalmış şəxslərdən nə qədər şikayət daxil olmuşdur.

6. İcma ilə əlaqələr üzrə Tikintiyə Nəzarət planının səh.9 bölmə 2.2 bölməsinin 1-ci hissəsində qeyd olunur ki, icma ilə əlaqələr üzrə əsas məqsədlərdən biri icma ilə əlaqə üzrə məsul şəxslər (İƏMŞ) qrupu vasitəsi ilə boru kəməri marşrutu boyunca yerləşmiş kənd və qəsəbələrlə daimi olaraq müntəzəm əlaqənin saxlanılmalıdır.

- Zəhmət olması CQBK tikintisi müddətində, yerlərdə, olan (harada və neçə müddət) İcma ilə əlaqələr üzrə məsul şəxslələr qrupunun təkrikinə göstərən sübutları təqdim edin.
- Audit qrupunun səfər etmək istədiyi Kürdəmir, Yevlax, Goranboy, Samux rayonlarında icmalar ilə keçirilən görüşləri təsdiq edən sübutları təqdim edin.

- Zəhmət olmasa yeril icmalara tikinti cədvəli, qrafikinin necə təqdim olunduğunun detallarını təqdim edin.

7. İcma ilə əlaqələr üzrə Tikintiyə Nəzarət Planının 3.2.1 bölməsi podratçıdan, BTC ko tərəfindən yoxlanılıb və təsdiq ediləcək İcma ilə əlaqələr üzrə İdarəetmə planını və Tikinti Düşərgələrinin İdarəetmə planını hazırlanması tələb olunur.

- Zəhmət olmasa bu sənədin hazırlanmasını və onun CQBK tərəfindən baxılaraq təsdiq edilməsinin təsdiq edən sübutları audit qrupuna təqdim edin.

8. İcma ilə əlaqələr üzrə Tikintiyə Nəzarət Planının 3.2.1 bölməsinə əsasən İcma ilə əlaqələr üçün əsas məsuliyyəti Podratçı daşıyır və təsirə məruz qalmış icmalar ən əvvəl onunla əlaqə saxlamalıdır. Bu məqsədlə tikinti heyətinə müvafiq İƏMŞ-lər iərəfindən xüsusi vəzifələr ayrılır.

1. Zəhmət olmasa audit qrupuna Kürdəmir, Yevlax, Goranboy, Samux rayonları üzrə məsul şəxsləri ilə görüş vaxtlarını təyin edin.
2. Zəhmət olmasa audit qrupuna, icma ilə əlaqələr üzrə məsul şəxslərin funksional vəzifələrinin yerinə yetirilməsi və hesabat vermə spektrlərinin strukturlarını açıqlayın.

9. İcma ilə əlaqələr üzrə Nəzarət Planının 3.2.1 bölməsinə əsasən İƏMŞ-lər müvafiq dil bacarıqlarına malik olmalı mədəniyyət / cinslə əlaqədar lazımı həssas məlumatları bilməli və mübahisələrin həlli üzrə təlim keçməlidir.

- Zəhmət olmasa İƏMŞ - nə dil bacarıqları və digər zəruri təlim kursları keçirildiyini təsdiq edən sübutları təqdim edəsiniz.

10. İcma ilə əlaqələr üzrə Tikintiyə Nəzarət Planının 3.2.2 bölməsində qeyd olunur ki, Podratçı işlərin sağlamlıq və əməyinin təhlükəsizliyi ilə bağlı xüsusi məsələlərdən, həmçinin işçilərin düşərgələrdən, iş sahəsində və düşərgələrin yaxınlığındakı icmaların daxilində davranışı ilə əlaqədar qarşıya qoyulmuş məqsədlərdən xəbərdar olmasından ötrü müvafiq təlim keçməsinə təmin etmək üçün məsuliyyət daşıyır. Tikinti işçiləri aşağıdakı məsələlər barədə təlimatlandırıcı təlim keçməlidir.

1. Boru kəməri boyu və tikinti düşərgəsinin yaxınlığında yerləşmiş icmalar ilə ümumi və qarşılıqlı əlaqələr.
2. Mədəniyyətlə əlaqədar həssas məsələlər
3. Sağlamlıqla əlaqədar məsələlər barədə biliyin artırılması
4. Düşərgənin qaydaları (tikinti Düşərgəsi üzrə PNP-yə istinad olmalıdır)
5. Layihə üzrə davranış qaydaları (tikinti Düşərgəsi üzrə PNP-yə istinad olmalıdır)

Zəhmət olmasa təlim materiallarının məzmununu təsdiq edən sübutları təqdim edin. Zəhmət olmasa yuxarıda qeyd olunan beş məsələdə daxil olmaqla təlim kurslarının keçirilməsinə əmin olmaq üçün təlim kurslarının qeydlərini təqdim edəsiniz.

11. İcma ilə əlaqələr üzrə Tikintiyə Nəzarət Planının Bölmə 3.2.3 də qeyd olunur ki, tikinti podratçısının İƏMŞ-lərinin əhəmiyyətli rolu layihənin təsirinə məruz qalmış icmaları təhlükəsizlik barədə təlimatlandırmadan ibarət olacaqdır. Təlimatlandırma tikinti

düşərgəldə və həmin düşərgələrin ətrafında iş sahələrində, (xüsusilə xəndəyin təhlükəsizliyi tikinti qurğuları və texnikası) və yollarda təhlükəsizliyin təmin olunması barədə olmalıdır.

- Zəhmət olmasa boru kəmərinin təsirinə məruz qalmış icmalarda təhlükəsizlik haqqında keçirilən birifinq və təlimatların məzmunu və onların çatdırılmasını təsdiq edən sübutları təqdim edin.

12. İcma ilə əlaqələr üzrə Tikintiyə Nəzarət Planının Bölmə 3.2.3 də qeyd olunur ki, İşçi heyəti arasında baş verən ya yayılan xəstəliklərin qarşısını almaq üçün və Podratçıdan (tibbi yoxlamalar və peyvəndlər daxil olmaqla) sağlamlıq haqqında biliyin artırılması üçün müntəzəm təlimlər keçmək və şəxsi sağlamlıq proqramları hazırlamaq tələb olunur. Buraya immun çatımazlığı virusu və cinsi yolla keçən xəstəliklər barədə məlumatın artırılması daxildir. Bu səylər tikinti işçiləri ilə əlaqədar olaraq qonşu əqsəbələri arasında yolxucu xəstəliklərin artmasının minimum səviyyədə saxlanmasının təmin edilməsinə gömək edəcəkdir.

- Zəhmət olmasa sağlamlıq barədə biliklərin artırılması üçün müntəzəm olaraq keçirilən təlim və şəxsi sağlamlıq proqramlarının keçirilməsi barədə subutları təqdim edinn.
- Zəhmət olmasa yolxucu xəstəliklərin tikintidən əvvəl və tikinti dövrü ərzində səviyyəsini təsdiq edən sənədləri təqdim edin.

13. İcma ilə əlaqələr üzrə Tikintiyə Nəzarət Planının Bölmə 3.2.3 də qeyd olunur ki, yolxucu xəstəliklər barədə məlumatların artırılması tikinti düşərgələrinin lap yaxınlığında olan icmalara da şamil ediləcəkdir. Məlumatın artırılmasına səhiyyə klinikalarının tərtib etdiyi plakatlar, kitabçalar, icma ilə görüşlər vəsiti ilə nail olunacaq, və immun çatışmazlığı virusu və cinsi yolla keçən xəstəliklər barədə məlumatlar buraya daxil ediləcəkdir. Podratçı həmçinin bu məsələ ilə əlaqədar olaraq yerli tibbi orqanlar ilə əlaqə saxlamalı, və yolxucu xəstəliklərin yayılmasının qarşısını alınmasına daha yaxşı idarə olunması barədə həmin orqanlardan məsləhətlər almalıdır.

- Zəhmət olmasa icmalara biliklərin artırılması proqramının keçirilməsini və yerli tibb orqanları ilə əlaqələri təsdiq edən sübutları təqdim edin.

14. İcma ilə əlaqələr üzrə Tikintiyə Nəzarət Planının Bölmə 3.2.4-də qeyd olunur ki, Podratçı Cədvəl 3.1-də təsvir olunmuş əlaqə mexanizmləri vasitəsi ilə rəsmi şikayətləri minimumua endirməlidir. Bununla belə Podratçının səbəb olduğu zərəərə görə kompensasiya almaqdan ötrü qəsəbələrin və ayrı-ayrı şəxslərin müraciət etməsi proseduru daxil olmaqla hər hansı şikayətlərin qeydə alınması və baxılması üçün Podratçı tərəfindən rəsmi şikayətlərə baxılması proseduru müəyyənləşdirilməlidir.

- Zəhmət olmasa, audit qrupuna «podratçının şikayət proseduru» ilə tanış olub onun bu sahədə fəaliyyətinin açıqlanması üçün sübutları təqdim edin.

15. İcma ilə əlaqələr üzrə Tikintiyə Nəzarət Planının Bölmə 3.2.4-də qeyd olunur ki, şikayət, mənbəyi, şikayətin əlaqədar olduğu sahə, pozuntu halının baş verdiyi tarix/ vaxt barədə ətraflı məlumatlar qeydə alınmalıdır. İƏMŞ şikayətlərin hər birini araşdırmalı və tədqiq etməlidir. Lazım gəldikdə İƏMŞ və onun supervayzeri müvafiq tədbirləri görməlidir, bu tədbirlərə inzibati tədbirlərini görülməsi, təsirlərin qarşısını alınması və yumşaldılması üçün dəyişikliklərin edilməsi, və s. daxil ola bilər. Podratçı İcma ilə Əlaqə üzrə PIPP-da belə tədbirlər barədə ətraflı praktiki məlumatların müəyyənləşdirilməsini və onların yerinə yetirilməsi üçün nəzərdə tutulmuş prosedur və protoklların göstərilməsini təmin etməlidir.

1. Zəhmət olmasa audit qrupuna şikayətlərin qeydiyyatına baxılmasını təmin edin.

16. İcma ilə əlaqələr üzrə Tikintiyə Nəzarət Planının Bölmə 3.2.4: Aparıcı İƏMŞ şikayətlərin nömrəsi , baxılma prosesinin vəziyyəti və həll olunmamış məsələlər ətraflı təsvir olunmuş

həftəlik hesabatını BTC ko şirkətinə təqdim olunması üçün məsuliyyət daşıyır., daha ətraflı hesabat hər ay təqdim olunur.

1. Zəhmət olmasa CQBK üçün həftəlik və aylıq hesabatların aparılması və onlar tərəfindən baxılmasını təsdiq edən sübutları audit qrupuna təqdim edin.

17. İcma ilə əlaqələr üzrə Tikintiyə Nəzarət Planının Bölmə 3.2.4 : Podratçının İcma ilə Əlaqədar Qrupunun şikayətə qənatbəxş qaydada baxa bilmədiyini təqdirdə əlaqə saxlanılması üçün icmalar BTC ko. Şirkətinin İcma ilə Əlaqələr üzrə Menecerinin telefon nömrələri ilə təmin olunmalıdır. Şikayətlərə qəbul edildikdən sonra iki həftə ərzində baxılmalıdır.

1. Zəhmət olmasa əlaqə nömrələrini CQBK üzrə İcmalarla əlaqələrin idarəsinə daxil olmuş şikayətləri təsdiq edilməsi qeydləri təqdim edəsiniz.

18. İcma ilə əlaqələr üzrə Tikintiyə Nəzarət Planının Bölmə 5.2.1: Bütün tikinti fəaliyyətləri və sahələri ilə əlaqədar olaraq Podratçı tərəfindən qəbul edilən icma ilə əlaqə praktikaları üzrə sübutları vizual qiymətləndirmək üçün iş sahələrində və ya iş sahəsinin yaxınlığındakı kəndlərdə gəzinti formasında təftişlər aparılmalıdır. Bu fəaliyyətə yalnız vizual təftiş vasitəsi ilə qiymətləndirilə bilməyən fəaliyyətlər üçü nəzərdə tutulmuş öhdəliklərin yerinə yetirilib-yetirilmədiyini müəyyənləşdirmək məqsədilə insanlarla danışıqların aparılması da daxil ola bilər.

1. Zəhmət olmasa Podratçı və CQBK-nin formal və qeyri-formal yoxlamalarını təsdiq edən sübutları təqdim edin.

19. BTC-Ko-nun audit proqramı Podratçının bu PNP-də müəyyənləşdirilmiş tələblərə əməl etməsinə zəmanət verməlidir. Əlavə olaraq öz fəaliyyətlərinin ictimaiyyətə açıqlamaq üçün nəzərdə tutulmuş ƏMSSTQ layihə sənədində KTP-da PNP-də müəyyənləşdirilmiş ekoloji və sosial tələblərə uyğunluğuna əmin olmaq üçün Podratçı BTC-Ko şirkətinin tələblərinə uyğun olaraq audit proqramlarının işlənilib hazırlanması üçün məsuliyyət daşıyır.

1. Zəhmət olmasa, audit qrupuna CQBK tikintisi ərzində, podratçının və CQBK planlarını təsdiq edən sübutu təqdim edin.

20 . Tikinti podratçılarının hər birindən FƏG-ləri ilə müqayisədə ekoloji və sosial fəaliyyətin monitorinqini aparmaq və göstərilmiş fəaliyyət barədə BTC Ko şirkətinin ölkə daxilindəki, idarə heyətinə hər ay hesabat vermək tələb olunur. Podratçıdan həmçinin tikintinin başlamasından qabaq həmin FƏG-lərin bütün müvafiq tərəflərə çatdırılmasını təmin etmək tələb olunur. (bölmə 5.2.3 səh 21,22)

1. Zəhmət olmasa podratçı tərəfindən aparılan monitorinq və FƏG üzrə tədbirlərin icrasının hesabatını təsdiq edən sübutları təqdim edin.

21. İcma ilə nəzarət planı bölmə 1.4: Bu planın əhatə dairəsi layihənin Azərbaycan hissəsinə tətbiq edilir və cədvəl 1.1-də yekunlaşdırılmış mövzuları əhatə edir. Bu həmçinin xüsusi olaraq tikinti fəaliyyəti ilə əlaqədardır, İstismara verilməmişdən layihənin istismar mərhələsi üçün ayrıca planlar işlənilib hazırlanacaqdır.

CQBK artıq bitmək üzərədir. İstismar mərhələsi üçün icma ilə əlaqələrin inkişafına dair planların hazırlanmasını təsdiq etməyinizi xahiş edirik.

Şikayət və mübahisələrin həlli :

1. Özünüz və şirkətdə tutduğunuz vəzifə haqqında məlumat verməyinizi xahiş edirik.

2. Audit aparan qrup TAP planıyla, yoxlanılmamış sənədlə təmin olunub, amma bunlar Noyabr 2002 və May 2003 aiddir. Qeyd etmək lazımdır ki, aşağıdakı bölmədə göstərilmiş mətn və səhifələrin nömrələri, qrupa verilmiş sənədə aiddir. Bu sənəd auditin əsas bazisi qismində iqlədiləcək.

3.TAP-ın bölmə 8.1 göstərilir ki, BTC şirkəti, tikinti projektindən təsirinə məruz qalmış şəxslərin həmin projektə, şirkətin işçilərinə və podratçılara qarşı narazılıqları yaranacaq. Bu narazılıqların həlli üçün prosedurlar mövcuddurmu

4. Bölmə 8.3. BTC, Layihənin təsirinə məruz qalmış şəxslərə hüquqi yardım və məsləhətlər verilməsi üçün yerli QHT-nın xidmətindən istifadə ediləcək. Bu fəaliyyət CQBK üzrə davam etdirilirmi?

Zəhmət olmasa, audit qrupuna TAP- ın Şikayətlər və mübahisələrin həlli proseduru nəticəsində baxılan və onların seçdikləri icmalar ilə bağlı bir neçə şikayətlərə baxmaq üçün şikayətlər kitabına baxış keçirilməsini təmin edin.

5. TAP-nın bölmə 6.21 Zəif qruplar və riskli sahələr müəyyənləşdirilməli “zəif layihənin təsirinin yumşaldılması prosesi onlara görə ölçülür. CQBK tikintisi zamanı bu qruplardan hər hansı bir şikayət daxil olubmu?

6. TAP planı Bölmə 8.5 : şikayətlər prosesinin birdən beşə qədər olan mərhələlərini açıqlayın.Şikayətlər jurnalından nümunələr ilə bu prosesi təsdiq edən sübutları təqdim edin.

Əlavə 4.

Cədvəl 1. İcma görüşləri haqqında məlumat /Bu cədvəl Tikinti Podratçısının ofisində İcma görüşlərini təsdiq edən sənədlərə baxış əsasında tərtib edilmişdir/.

Rayon	İcmaların adı	Keçirilmiş görüşlərin tarixi	Qeyd
Yevlax	Yaldili	14.01.2004, 29.01.2005	
	Aran	31.01.05; 01.02.05; 14.02.05	
	Aşağı Qarxun	28.09.04	
	Hapıtlı	06.09.04; 17.02.04	
	Nərimankənd	17.02.04; 07.10.04	
	Malbinəsi, Qoyunbinəsi, Bəyimşarov, Düzdağ		İcma görüşlərini təsdiq edən protokollar təqdim olunmadı
Kürdəmir	Cöhranlı	09.12.04	
	Atakişili	04.02.04, 30.10.04	
	Qarabucaq	30.10.04. 19.07.04. 25.11.04	
	Şıxımlı	30.10.04,	
	Karrar, Ərşəli, Girdəpay, Sığırılı		İcma görüşlərini təsdiq edən protokollar təqdim olunmadı
Goranboy	Cinliboluslu	(17.02.04, 23.07.04	
	Nadirkənd	24 10 03 ,10.04.04	

	Borsunlu	13.01.04	
	Quşçular	24.01.04	
	Fəhralı	28.01.04	
	Veyisli	13.01.04	
	Muzdurlar	13.01.04	
	Eyvazlılar, İrəvan, Əzizbəyov, Nəzirəhmədli, Bəşirabad, Sarov, Fəhləli, Alpoud, Qurbanzadə		İcma görüşlərini təsdiq edən protokollar təqdim olunmadı
Samux	Aşağağasıbəyli	28.06.04	
	Hacallı	04.03.04 12.07.04	
	Qaraarx	01.04.04	
	Ağasıbəy	11.03.04	
	Əlibayramlı	23.10.04	
	Lək	23.10.03	
	Nəbiəğalı, Füzuli, Qadilli, Seyidlər		İcma görüşlərini təsdiq edən protokollar tədim olunmadı

Cədvəl 2. Cədvəl şikayət jurnalından seçilmiş şikayətlər əsasında tərtib olunmuşdur

S№	Şikayə-tin qeydə alındığı tarix	Şikayətin növü	Şikayətin məzmunu	Tədbirin tarixi	Şikayətin bağlanması haqqında məlumat	Auditorun qeydi
1	17.08.05.	Torpaqların su basması	Hidrotest zamanı İstifadə edilmiş texniki sülər mülkiyyətçilərin razılığı olmadan onların sahələrinə axıdılır.	17.08.05.	17.08.05-də su axıdılması dayandırılıb	
2	16.08.05.	Yeraltı drenaj borularının dağılması	Tiiknti prosesi zamanı yeraltı drenaj borusu dağıdılıb və bu günə qədər bərpa edilməyib	15.09.05.		Şikayətin necə bağlanması haqqında məlumat yoxdur.
3	14.11.05.	Yolun dağıdılması haqqında	Boru kəmərinin qəbrstanlıq yolu ilə kəsişməsində qrunut aşağı yatmış və hüsr məcləisləri zamanı avtomobillərin hərəkətinə maneçilk törədir	18.11.05	15.11.05.	Şikayətin necə bağlanması haqqında məlumat yoxdur.
4	31.01.05.	Yolun pis bərpa edilməsi	CCIC şirkəti hidrosınaq işlərini apardıqdan sonra yolu pis keyfiyyətsiz bərpa etmişdir. təlb olunur ki yol daha yaxşı təmir olunsun.			Şikayətin necə bağlanması haqqında məlumat yoxdur.
5	27.12.04	Suvarma sisteminin dağıdılması haqqında	K.M. torpaq mülkiyyətçisi S.R.-nın adından şikayət edir ki, CCIC şirkəti tərəfindən suvarma sitemi dağıdılıb və nəticədə mülkiyyətçi öz torpaq sahəsinini suvara bilmir.	26.01.2005		Şikayətin necə bağlanması haqqında məlumat yoxdur.
6	17.06.05.	Yolun dağıdılması haqqında	Podratçı tərəfindən yol daıdılmışdır. Yolun asfalt örtüyü mütləq bərpa edilməlidir.	17.07.05.		Şikayətin necə bağlanması haqqında məlumat yoxdur.
7	07.07.05.	Asfal yolun dağıdılması	İcra hakimiyyətinin nümayəndəsi H.Ə. şikayət edir ki, neft kəmərinin yol ilə kəsişməsi yerində Səmədabad və Nərimanabad kəndlərinə kedən yolda asfalt örtük dağıdılıb.	07.08.05.		Şikayətin necə bağlanması haqqında məlumat yoxdur.
8	14.07.05.	Asfalt yol və qaz kəmərinin dağıdılması	İcra hakimiyyəti nümayəndəsi şikayət edir ki, neft kəmərinin yol ilə kəsişməsi yerində podratçı tərəfindən yolun asfalt örtüyü və Nemətabad kəndinin qaz kəməri dağıdılıb.	14.08.05.		Şikayətin necə bağlanması haqqında məlumat yoxdur.
9	22.07.05	Torpaq kompensasiyası	Torpaq mülkiyyətçisi şikayət edir ki, onun torpağında işlər aparılır lakin ona kompensasiya verilmir.	22.08.05.		Şikayətin necə bağlanması haqqında məlumat yoxdur.
10	01.08.05	Suvarma sisteminin və qəbrstanlıqda içməli su sisteminin dağıdılması	B.R. şikayət edir ki, podratçı tərəfindən kənd qəbrstanlığın 320 mm və 70 mm su borusu dağıdılıb.	01.09.05.		Şikayətin necə bağlanması haqqında məlumat yoxdur.
11	08.08.05.	Torpağın su basması	Z.A. və F.M. şikayət edir ki, CCIC tərəfindən onların torpaqlarına su axıdılır. Buna görə də k/t texnikası hərəkət edə bilmir	08.08.05		Şikayətin necə bağlanması haqqında məlumat yoxdur.

Əlavə 5.

BP/BTC/CQBK-nin qoyulmuş məsələlər və tövsiyələrlə bağlı öz rəyini və cavabları çatdırmaq üçün aşağıda göstərilən meyyarlar müəyyən edilib:

Auditin nəticələrinin təhlili üzrə Yekun Cədvəl

QHT İŞÇİ QRUPUNUN ADI:
QRUP ÜZVLƏRİ:

İnsan Haqları üzrə Audit İşçi Qrupu
Həmid Xəlilov, Fuad Qəhrəmanlı, Sevil Həmidova, Mehriban Zeynalova, Emil İsayev (tələbə)

AUDİTİN MƏQSƏDLƏRİ:

- 1. CQBK və podratçıların idarəetmə planında təsirə məruz qalmış icmalarla əlaqələrin auditi.**
- 2. CQBK və podratçıların şikayətlərin baxılması və həlli mexanizminin auditi.**

Qəbul Edilir (QE): Biz aşkar edilmiş problemi və onunla bağlı tövsiyəni qəbul edirik və təklifinizlə bağlı tədbir görəcəyik və yaxud problemlə bağlı artıq görülən tədbirləri sübut edən faktları təqdim edəcəyik.

Qəbul Edilir Düzəlişlə (QED): Bu aşkar edilmiş elə problemlərə və tövsiyələrə aiddir ki, biz orada İşçi Qrupunun tədqiqat zamanı aşkar etdiyi problemləri/verdiyi təklifləri başa düşür və tövsiyələri dəstəkləyirik, lakin problemlərlə bağlı şirkətin gördüyü tədbirlər və/yaxud faktlar haqqında İşçi Qrupunun bəzi fikirlərilə razılaşıırıq. Bu səbəbdən biz razılığımızı “düzəliş” formasında qaldırılmış problemlə bağlı mövcud siyasət və qaydalarımız və artıq şirkət tərəfindən görülən tədbirlər haqqında məlumatı təmin edərək veririk. Biz həmçinin bu meyyarlardan QHT-nin aşkar etdiyi problem və onunla bağlı tövsiyə arasında uyğunsuzluq olduğu zaman istifadə edirik.

Qəbul Olunmur (QO): Biz İşçi Qrupunun aşkar etdiyi problemlə və tövsiyə ilə razılaşıırıq və Yekun Sənədində fikirimizi bəlli edirik.

Qəbul Olunmur Düzəlişlə (QOD): Şirkət Audit işçi Qrupunun aşkar etdiyi problemlə və tövsiyə ilə əsasən razılaşımasa da audit qrupu tərəfindən müəyyən edilmiş bəzi çətinliklərin mövcudluğunu tanıyır.

No.	Sual	Müvafiq Təvsiyə	BP/BTC/CQBK-nin cavabı* (QE, QED, QO, QOD) və izahat
İcmalarla Əlaqələrin Auditi			
Tapıntı			
Tp1	İcma ilə əlaqələrin qurulması üçün İctimaiyyətlə məsləhətləşmə və Açıqlama Planı hazırlanmış və əsasən həyata keçirilmişdir.	T1: CQBK – nin tikintisi başa çatmaq üzrədir. Lakin Kəmərin istismarı dövründə icmalarla əlaqələrin davam etdirilməsi məqsəduyğundur. İstismar dövrü üçün ictimaiyyətlə əlaqə (İƏ) proseduru hazırlanmalı və məsləhətləşmələr davam etdirilməlidir. Bu dövrdə İƏ-nin daha yaxşı qurulması üçün İctimaiyyətlə əlaqələr üzrə məsul şəxslərin (İƏMŞ) təlimi davam etdirilməlidir. Aşkar edilmiş müsbət məsələ	QE: BP/BTC/CQBK layihənin təsirinə məruz qalan icmalarla müsbət əlaqələrin əhəmiyyətini etiraf edir və Audit qrupunun işlərimizi bəyəndiyini məmnunluq hissi ilə qeyd edir. İcmalarla əlaqələr üzrə işlərin davam etdirilməsi, o cümlədən İƏMİ-lər üçün vaxtaşırı təlim kursları CQBK-nin istismar işləri üçün də planlaşdırılmışdır.
Tp2	İcmalarla əlaqələrin qurulması üçün İcmalarla əlaqə qrupları (İƏQ) təşkil edilmiş və boru kəmərinin təsirinə məruz qalmış icmalarla işgüzar əlaqələr yaradılmışdır.	Aşkar edilmiş müsbət məsələ	QE: Yuxarıda qeyd olunduğu kimi, BP/BTC/CQBK layihənin təsirinə məruz qalan icmalarla müsbət əlaqələrin əhəmiyyətini etiraf edir və Audit qrupunun işlərimizi bəyəndiyini məmnunluq hissi ilə qeyd edir.
Tp3	İcma ilə əlaqələr üzrə İdarəetmə planı (İƏİP) və Tikinti Düşərgələrinin İdarəetmə (TDİP) planı hazırlanmış və həyata keçirilmişdir.	Aşkar edilmiş müsbət məsələ	QE: BP/BTC/CQBK kimi, CCIC şirkəti də layihənin təsirinə məruz qalan icmalarla müsbət əlaqələrin əhəmiyyətini etiraf edir və Audit qrupunun işlərimizi bəyəndiyini məmnunluq hissi ilə qeyd edir.
İcmalarla Əlaqələrin Auditi			
Tapıntı			
Tp4	Podratçı tərəfindən işçilərin sağlamlıq, əməyin təhlükəsizliyi məsələləri (SƏTM) ilə bağlı proqramlar tərtib edilmiş və həyata keçirilmişdir.	Aşkar edilmiş müsbət məsələ	QE: CCIC və BP/BTC/CQBK əməkdaşların sağlamlığı və təhlükəsizliyinin böyük əhəmiyyətini etiraf edir və bu məsələlərlə ilkin prioritetlər kimi məşğul olmağı davam etdirəcəkdir.

No.	Sual	Müvafiq Təvsiyə	BP/BTC/CQBK-nin cavabı* (QE, QED, QO, QOD) və izahat
İcmalarla Əlaqələrin Auditi			
Tapıntı			
Tp5	Kəmərlər boyu ərazidə bəzi icma üzvləri təhlükəsizliklə bağlı tədbirlərin onların torpaq sahələrindən istifadə etmələri üçün müəyyən maneələr yarada biləcəyindən narahatdırlar.	T2: Təhlükəsizlik tədbirləri adı altında icmaların həyatına müdaxilə edilməsi, torpaq sahələrindən istifadənin qeyri-qanuni məhdudlaşdırılmasına yol verilə biləcək halların olmaması üçün tədbirlər görülməlidir.	QED: Boru kəmərinin tikintisinin hər bir mərhələsində icma üzvlərinin təhlükəsizliyinin təmin olunması üçün onlarla geniş məsləhətləşmə aparılmışdır. Bura boru kəmərinin istismarı ilə əlaqədar torpaqdan təhlükəsiz istifadə ilə bağlı tətbiq olunan məhdudiyyətlər əks olunan materialların (Azərbaycan dilində) çap olunması və paylanması daxil olmuşdur. İctimaiyyəti maarifləndirmək üçün bu işlər davam edəcəyinə görə, BP/BTC/CQBK əmindir ki, boru kəmərinin istismar işləri zamanı “müdaxilə” minimal olacaq.
Tp6	Təhlükəsizlik məsələləri ilə əlaqədar keçirilmiş tədbirlərin sənədləşdirilməsində texniki qüsurlar mövcuddur.	T3: Təhlükəsizlik üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə bağlı sənədləşmənin müvafiq qaydada aparılması təmin edilməlidir.	QO: Xüsusən də, bu layihələrin həcmi və əlaqədar icmalarla məsləhətləşmələrin sayını nəzərə alaraq, BP/BTC/CQBK və CCIC şirkətləri BTC və CQBK layihələri ilə bağlı sənədləşdirmə sistemlərini dəstəkləyir.

No.	Sual	Müvafiq Tövsiyə	BP/BTC/CQBK-nin cavabı* (QE, QED, QO, QOD) və izahat
İcmalarla Əlaqələrin Auditi			
Uyğunsuzluq			
U1	<p>Öhdəlik: (İƏ TNP 3.2.1 bölməsi) İcma ilə əlaqə üzrə məsul şəxslər (İƏMŞ) vasitəsi ilə boru kəməri marşrutu boyunca yerləşmiş kənd və qəsəbələrlə müntəzəm əlaqə saxlanılmalıdır. (İƏ üzrə TNP bölmə 2.2.1) TNP (icmalar ilə əlaqə) 670 №-li öhdəlikdə aşağıdakılar nəzərdə tutulur:</p> <p>3. Tikinti qruplarının müvafiq sahələrə gəlməsindən qabaq Podratçının heyəti ilə icmanın rəhbərliyi arasında görüşlərin təşkil edilməsi, həmin görüşlərdə ərazidə aparılacaq fəaliyyətlərin növü və müddəti barədə icma üzvlərinə məlumat verilməsi;</p> <p>(Ardı növbəti səhifədə)</p>	<p>T4: Boru kəmərlərinin istismarı dövründə İcmalarla görüşlərin öhdəliyə uyğun olaraq müntəzəm keçirilməsi təmin edilməli və sənədləşdirilməlidir.</p>	<p>QOD: Həm CCIC, həm də BTC/CQBK şirkətlərinin İƏMİ-ləri boru kəməri marşrutu boyunca layihənin təsirinə məruz qalan icmalarla müntəzəm əlaqə saxlamışlar. Bu ayrı-ayrı İƏMİ qrupları icma üzvləri ilə mütəmadi şəkildə görüşmüş və müvafiq tərzdə işlərini koordinasiya etmişlər. Yuxarıda qeyd olunduğu kimi, BP/BTC/CQBK şirkətləri tərəfindən icma əlaqələri ilə bağlı İƏMİ-lərin işi əməliyyatlar mərhələsində də davam etdiriləcək.</p> <p>Audit qrupuna İƏMİ-lərin ictimaiyyətlə gündəlik görüşləri ilə bağlı xüsusi dəlillər göstərilən hesabatlarının surətləri təqdim olunmuşdur. Bu hesabatlar belə görüşlərə dair sənədlər sistemindən daha çox nümunələr kimi qəbul olunmuşdur. Bundan başqa, biz inanırıq ki, bizim öhdəliyimiz sənədləşmədən daha çox, icmalarla məsləhətləşmənin kəmiyyət və keyfiyyətinin təmin olunması ilə bağlıdır.</p>

No.	Sual	Müvafiq Tövsiyə	BP/BTC/CQBK-nin cavabı* (QE, QED, QO, QOD) və izahat
İcmalarla Əlaqələrin Auditi			
Uyğunsuzluq			
	<p>4. Tikinti qruplarının sahədə olduğu müddətdə rəhbərlər və icmalar ilə iki həftədə bir dəfə (və ya başqa cür tələb olunduğu kimi) görüşlərin təşkil edilməsi.</p> <p>Uyğunsuzluq: Podratçı tərəfindən İcmalarda görüşlərin müntəzəm keçiril-diyini təsdiq edən sənədləşmə qənaətbəxş deyildir.</p>		<p>BTC/CQBK və CCIC şirkətləri bu sənədlərlə bağlı tutulan iradın <i>uyğunsuzluq</i> kimi xarakterizə olunması ilə razılaşmasa da, biz inanırıq ki, Audit qrupu bizə dəyərli fikir təqdim etmişdir. İcma görüşləri ilə əlaqədar daha müfəssəl sənədləşmə və hesabatların təmin olunması bizə bu əhəmiyyətli maraqlı tərəflərlə güclü əlaqələr yaratmaq və saxlamaq işimizdə kömək edə bilər.</p>

No.	Sual	Müvafiq Tövsiyə	BP/BTC/CQBK-nin cavabı* (QE, QED, QO, QOD) və izahat
İcmalarla Əlaqələrin Auditı			
Uyğunsuzluq			
U2	<p>Öhdəlik: Podratçıdan Tikinti düşərgəsinin lap yaxınlığında yerləşən icmalar daxilində davranış qaydaları haqqında təlimlərin, icma üzvləri arasında yoluxucu xəstəliklər barədə məlumatlılığın artırılması üzrə proqramların həyata keçirilməsi tələb olunur (İƏ üzrə TNP bölmə 3.2.2; 3.2.3).</p> <p>Uyğunsuzluq: Yoluxucu xəstəliklər barədə məlumatın artırılmasının tikinti düşərgəsinin lap yaxınlığında yerləşən icmalara da şamil edilməsinin səviyyəsi qənaətbəxş deyildir.</p>	<p>T5: İşçi düşərgələrinin yaxınlığında olan icmaların yoluxucu xəstəliklər barədə məlumatlandırılması gözlənilən risklərin azaldılmasına səbəb ola bilər.</p>	<p>QOD: Həm BP/BTC/CQBK, həm də CCIC layihənin təsirinə məruz qalan icma üzvlərinin və eləcə də əməkdaşların keçici xəstəliklərlə bağlı risk haqqında maarifləndirilməsinin əhəmiyyətini etiraf edir. (CCIC şirkəti hesabatda əməkdaşların maarifləndirilməsi üçün göstərilən səylərin təqdir olunmasını yüksək qiymətləndirir).</p> <p>BTC/CQBK şirkətləri boru kəməri marşrutu boyunca məskunlaşmış icmalar üçün geniş təlim və təhsil kursları təşkil etmişdir. Audit qrupunun da düzgün olaraq qeyd etdiyi kimi, bu işin öncə podratçı tərəfindən həyata keçirilməli idi, lakin sonra qərara alınmışdır ki, BTC/CQBK bu işi idarə etmək üçün daha yaxşı mövqeyə malikdir. Biz bu məsələyə audit görüşləri ərzində yetərincə aydınlıq gətirilməməsinə təəssüflənirik. Xüsusən də İİÇV-QİÇS Haqqında Maarifləndirmə və Qarşı Alınma proqramı BP/BTC/CQBK şirkətlərinin özəlliklə qürur duyduğu bir işdir. Tibb Korpusu tərəfindən həyata keçirilən bu proqrama dair daha ətraflı olaraq http://az.btcinvestment.com/project6.asp?EC=2&LANG=0 saytında tanış olmaq olar.</p>

No.	Sual	Müvafiq Tövsiyə	BP/BTC/CQBK-nin cavabı* (QE, QED, QO, QOD) və izahat
Şikayətlərin Baxılması və Həlli Mexanizminin Auditı			
Tapıntı			
Tp7	Şikayətlərin qeydə alınması və baxılması üçün CQBK və Podratçı tərəfindən rəsmi şikayətlərə baxılması proseduru hazırlanmış və həyata keçirilmişdir.	Aşkar edilmiş müsbət məsələ	QE: BP/BTC/CQBK və CCIC şirkətləri Audit qrupunun paralel və koordinasiya olunmuş sistemlərinin hazırlanması və təmin olunması ilə bağlı işləri qeyd etməsindən məmnunluq duyur. O sistemlər ki, bizə şikayətlərin təqdim olunması və onların həll olunması üçün imkan yaradır.
Tp8	İcmaların infrastrukturunun bərpa edilməsi haqqında şikayətlərə baxılması müddəti bəzi hallarda öhdəliklərdə nəzərdə tutulduğundan artıq olur.	T6: İcmaların infrastrukturla bağlı narazılıq və şikayətləri baxılmalı və tikinti zamanı yaranmış narazılıqların kəmərin istismara verilməsinə qədər aradan qaldırılmasına səy göstərməlidir	QOD: BP/BTC/CQBK və CCIC şirkətləri etiraf edirlər ki, bəzi hallarda şikayətlərin həll edilməsi iki həftədən çox çəkmişdir. Bununla belə, biz öhdəliyimizi yerinə yetirməmişik kimi fikirlə razı deyilik. Boru kəmərinin tikintisi ilə əlaqədar meydana çıxan bütün əsaslı şikayətlərin şikayətçi və şirkət üçün qənaətbəxş tərzdə həll edilməsi və bağlanması BP/BTC/CQBK şirkətlərinin davamlı məqsədidir. Audit hesabatında qeyd olunduğu kimi, bəzi hallarda bu, şirkətin imkanından kənar olur; bəzi mübahisələr öz həllini tapmaq üçün yerli hüquq sisteminin məhkəmə orqanlarına təqdim olunur. Əlavə etmək istəyirik ki, şikayətlər daxil olandan sonra iki həftə ərzində layihə şikayətçilərə şikayətin daxil olması barədə məlumat verir (öhdəliyə uyğun olaraq).

No.	Sual	Müvafiq Tövsiyə	BP/BTC/CQBK-nin cavabı* (QE, QED, QO, QOD) və izahat
Şikayətlərin Baxılması və Həlli Mexanizminin Auditi			
Uyğunsuzluq			
U3	<p>Öhdəlik: Şikayətlərin qeydə alınması və baxılması üçün Podratçı tərəfindən rəsmi şikayətlərə baxılması proseduru müəyyənləşdirilməlidir. Şikayətlər qəbul edildikdən sonra iki həftə ərzində baxılmalıdır (TNP İƏ bölmə 3.2.4, Əlavə 1 Öhdəliklərin qeydiyyatı).</p> <p>Uyğunsuzluq : Öhdəliyə (TNP İƏ,116,117) əsasən şikayətlərin idarə olunması qəbul edilmiş prosedura tam uyğun həyata keçirilməyib.</p>	<p>T9: Qəbul edilmiş şikayətlərin idarə olunması öhdəliklərə əsasən yerinə yetirilməsi təmin edilməlidir.</p>	<p>QOD: BP/BTC/CQBK və CCIC şirkətləri audit zamanı çıxarılmış bundan öncəki nəticəni dəstəkləyirlər ki, “şikayətlərin idarə olunması üçün rəsmi prosedur CQBK şirkəti tərəfindən işlənilib hazırlanmış və həyata keçirilmişdir, belə ki, podratçı şikayətləri qeyd və idarə etməlidir”.</p> <p>İcma ilə Əlaqə üzrə Podratçıya Nəzarət Planı (və 119 sayılı öhdəlik) tələb edir ki, “bütün şikayətlər alındıqdan sonra iki həftə ərzində cavab verilməlidir, hətta cavab planlaşdırılan işlərin və onların nə vaxt həyata keçirilmə ehtimalının xülasəsindən ibarət olsa belə. Şikayət bağlandıqdan sonra əlavə məktublaşma təqdim olunmalıdır.” PNP-da şikayətlərin iki həftə ərzində <i>bağlanması</i> deyil, təsdiq edilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Biz bu öhdəliyi ardıcıl şəkildə yerinə yetirdiyimizə görə, Audit qrupunun uyğunsuzluqla bağlı qiymətləndirməsi ilə razılaşa bilmərik.</p>